

Analýza hrozeb a rizik ve vztahu k ochraně obyvatelstva města Uherský Brod

Alžběta Zábranská

Bakalářská práce
2017

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta logistiky a krizového řízení

Ústav ochrany obyvatelstva

akademický rok: 2016/2017

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Alžběta Zábranská**
Osobní číslo: **L14260**
Studijní program: **B2825 Ochrana obyvatelstva**
Studijní obor: **Ochrana obyvatelstva**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Analýza hrozeb a rizik ve vztahu k ochraně obyvatelstva města Uherský Brod**

Zásady pro vypracování:

1. Zpracujte literární rešerši vztahující se k dané problematice se zaměřením na legislativu, monografie, studie a jiné materiály orgánů státní správy a samosprávy.
2. Analyzujte možné hrozby a rizika, úroveň informovanosti a připravenosti obyvatelstva k mimořádným událostem ve správním obvodu obce s rozšířenou působností.
3. Na základě zjištěných skutečností navrhnete případná doporučení směřující ke zkvalitnění stávajícího stavu.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

[1] Ochrana obyvatelstva a krizové řízení: Skripta. Praha: Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2015. ISBN 978-80-86466-62-0.

[2] HORÁK, Rudolf, Lenka DANIELOVÁ, Jan KYSELÁK a Ladislav NOVÁK. Průvodce krizovým plánováním pro veřejnou správu: Prevence řešení mimořádných krizových situací. Praha: Linde Praha, 2011. ISBN 978-80-7201-827-7.

[3] VALÁŠEK, Jarmil, František KOVÁŘÍK a kol. Krizové řízení při nevojenských krizových situacích: Modul C. Praha: MV-generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2008. ISBN 978-80-86640-93-8.

Další odborná literatura dle doporučení vedoucího bakalářské práce.

Vedoucí bakalářské práce: **doc. RSDr. Václav Lošek, CSc.**

Ústav ochrany obyvatelstva

Datum zadání bakalářské práce: **3. února 2017**

Termín odevzdání bakalářské práce: **15. května 2017**

V Uherském Hradišti dne 10. února 2017

doc. RNDr. Jiří Dostál, CSc.
děkan

prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

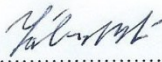
Beru na vědomí, že:

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹⁾;
- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²⁾;
- podle § 60³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60³⁾ odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považuji se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se bakalářská práce skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

V Uherském Hradišti 24.4.2017

.....
podpis studenta

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:
(1) Vysoká škola nevytýká zveřejňuje bakalářské, diplomové, disertační a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy. Vysoká škola disertační práce nezveřejňuje, byla-li již zveřejněna jiným způsobem.

(2) Bakalářské, diplomové, disertační a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlázení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

(4) Vysoká škola může odložit zveřejnění bakalářské, diplomové, disertační a rigorózní práce nebo jejich části, a to po dobu trvání překážky pro zveřejnění, nejdéle však na dobu 3 let. Informace o odložení zveřejnění musí být spolu s odůvodněním zveřejněna na stejném místě, kde jsou zveřejňovány bakalářské, diplomové, disertační a rigorózní práce, již se týká odklad zveřejnění podle věty první, jeden výisk práce k uchování ministerstvu.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní vnitřní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělků jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložil, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídně k výši výdělků dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Předkládaná bakalářská práce je rozdělená na dvě části, na teoretickou část a na praktickou část. V teoretické části je prezentován bezpečnostní systém České republiky a právní předpisy v oblasti ochrany obyvatelstva, povinnosti orgánů krizového řízení a úkoly obcí s rozšířenou působností při přípravě a řešení krizových situací. Praktická část práce je zaměřena na analýzu hrozeb a rizik ve městě Uherský Brod, důraz je položen na úroveň informovanosti a připravenosti obyvatelstva na mimořádné události, dále je pak předložen návrh na zlepšení současného stavu.

Klíčová slova: hrozba, krizová situace, mimořádná událost, ochrana obyvatelstva, riziko.

ABSTRACT

The presented bachelor thesis is divided into two parts, the theoretical part and the practical part. The theoretical part presented the security system of the Czech Republic and legislation in the field of population protection, the duties of crisis management authorities and the tasks of municipalities with extended competence in the preparation and resolution of crisis situations. The practical part is focused on the risk and threat analysis in the town Uherský Brod, emphasis is placed on the awareness and preparedness of the population for emergency events a proposal for improvement of the current situation is also presented.

Keywords: Threat, crisis situation, emergency event, population protection, risk.

Tímto bych chtěla poděkovat panu Ing. Vlastimilu Hradilovi, pracovníkovi krizového řízení na Městském úřadě v Uherském Brodě, za pomoc a poskytnuté materiály, na kterých je celá práce stavěná.

Dále bych chtěla poděkovat mému vedoucímu, panu doc. RSDr. Václavu Loškovi, CSc., za odborné a cenné rady.

Velké poděkování patří i mé rodině, která mi byla oporou během studia a psaní bakalářské práce.

OBSAH

ÚVOD.....	9
I TEORETICKÁ ČÁST.....	10
1 BEZPEČNOST A PRÁVNÍ ÚPRAVA OCHRANY OBYVATELSTVA ..	11
1.1 PRÁVNÍ ÚPRAVA PROBLEMATIKY BEZPEČNOSTI ČESKÉ REPUBLIKY	11
1.2 PRÁVNÍ ÚPRAVA OCHRANY OBYVATELSTVA	12
2 KRIZOVÉ ŘÍZENÍ.....	16
2.1 ORGÁNY KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ	18
2.2 OSTATNÍ ORGÁNY S ÚZEMNÍ PŮSOBNOSTÍ	21
3 POSTAVENÍ OBCÍ S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ VE VZTAHU K OCHRANĚ OBYVATELSTVA	24
3.1 OBEČ S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ PŘI ŘEŠENÍ KRIZOVÉ SITUACE	24
3.2 ŘEŠENÍ KRIZOVÉ SITUACE V SOUVISLOSTI S OCHRANOU OBYVATELSTVA ...	26
4 ZÁVĚR TEORETICKÉ ČÁSTI.....	33
5 CÍL PRÁCE A POUŽITÉ METODY	34
II PRAKTICKÁ ČÁST	35
6 OBEČ S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ UHERSKÝ BROD	36
7 MĚSTO UHERSKÝ BROD	37
7.1 HISTORIE MĚSTA UHERSKÝ BROD.....	38
7.2 ORGANIZAČNÍ STRUKTURA MĚSTA UHERSKÝ BROD	38
7.3 BEZPEČNOST OBYVATEL MĚSTA UHERSKÝ BROD	43
7.4 MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI VE MĚSTĚ UHERSKÝ BROD	46
8 HROZBY A RIZIKA VE MĚSTĚ UHERSKÝ BROD	50
8.1 PŘEHLED ZDROJŮ RIZIK MĚSTA UHERSKÝ BROD.....	50
9 ANALÝZA RIZIK VE MĚSTĚ UHERSKÝ BROD.....	56
9.1 METODA EXPERTNÍCH ODHADŮ.....	56
9.2 JEDNODUCHÁ BODOVÁ POLO-KVANTITATIVNÍ METODA „PNH“	63
9.3 SHRUTÍ VÝSLEDKŮ ANALÝZY RIZIK.....	68
10 PŘIPRAVENOST OBYVATELSTVA MĚSTA UHERSKÝ BROD NA MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI A KRIZOVÉ SITUACE	69
10.1 ANALÝZA POMOCÍ KONTROLNÍHO SEZNAMU – CHECK LIST ANALYSIS.....	69
10.2 SHRUTÍ VÝSLEDKŮ Z DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ.....	79
11 NÁVRH KE ZLEPŠENÍ SOUČASNÉHO STAVU	81
ZÁVĚR	82
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	83
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	87
SEZNAM OBRÁZKŮ	88
SEZNAM TABULEK.....	89
SEZNAM GRAFŮ	90
SEZNAM ROVNIC	91
SEZNAM PŘÍLOH.....	92

ÚVOD

Česká republika prošla na konci 20. století značnými společenskými a politickými změnami, které vedly k obměně chápání bezpečnosti a ochrany obyvatelstva jako celku. Důraz se začal klást především na problematiku mimořádných událostí přírodního a antropogenního charakteru. Obecně ale platí, že jedna živelní či člověkem způsobená mimořádná událost může následně vyvolat druhou mimořádnou událost se sekundárními účinky, které se často násobí.

Zajištění ochrany životů a zdraví osob, majetku a životního prostředí je jednou ze základních povinností státu. Hlavním předpokladem pro naplnění této povinnosti je především realizace preventivních opatření vůči krizovým situacím a mimořádným událostem.

Vzhledem k neklesajícímu počtu mimořádných událostí, které mohou způsobit škody na životech, zdraví, majetku a životním prostředí, má zásadní význam analýza hrozeb a z nich plynoucích rizik. Ta tvoří základní aspekt sloužící ke snížení hrozeb a rizik na určitém území. Hlavní podstata spočívá v definování hrozeb, jež by mohly ohrozit klíčová aktiva - životy, zdraví, majetek a životní prostředí. Tyto hrozby musí být neodkladně minimalizovány. Dokonalou situací by bylo, kdyby se na území nevyskytovaly žádné hrozby a rizika, což je naprosto nereálné.

V roce 2013 byl v oblasti ochrany obyvatelstva schválen strategický dokument, který stanovuje cíle a priority ochrany obyvatelstva do roku 2030 - Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030. V této koncepci byl stanoven úkol: zpracovat analýzu hrozeb pro Českou republiku. Odpovědnost za provedení tohoto úkolu byla uložena Ministerstvu vnitra v součinnosti s dotčenými ministerstvy a jinými ústředními správními úřady, viz Analýza hrozeb pro Českou republiku – závěrečná zpráva. [1]

Hrozby a z nich plynoucí rizika značně ovlivňují zajišťování ochrany obyvatelstva a vyžadují neustálou akceschopnost subjektů bezpečnostního systému České republiky.

Cílem bakalářské práce je definovat hrozby a rizika, která ohrožují město Uherský Brod a provést jejich analýzu. Následně na základě výsledků analýzy rizik vytvořit dotazník pro obyvatele žijící na území města Uherský Brod a zjistit úroveň informovanosti a připravenosti obyvatelstva města Uherský Brod na mimořádné události, případně navrhnout opatření ke zlepšení současného stavu.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 BEZPEČNOST A PRÁVNÍ ÚPRAVA OCHRANY OBYVATELSTVA

Bezpečnost je jedním ze základních znaků kvality života. Ve 20. století byla chápána zejména ve vojenském významu. Vztahovala se převážně k hrozbám, které vyplývaly z možného válečného konfliktu mezi státy. Avšak bezpečnostní situace se časově mění. Přibývá živelních katastrof, průmyslových havárií, sociálních a náboženských konfliktů, které jsou často spojené s válkou. Nelze opomenout ani další hrozby, které vyplývají z používání moderních technologií a z nichž plynou zdravotní, sociální i ekonomická rizika.

Podle terminologického slovníku chápeme bezpečnost jako: „*Stav, kdy je systém schopen odolávat známým a předvídatelným vnějším a vnitřním hrozbám, které mohou negativně působit proti jednotlivým prvkům (případně celému systému) tak, aby byla zachována struktura systému, jeho stabilita, spolehlivost a chování v souladu s cílovostí.*“ [2]

S pojmem bezpečnost úzce souvisí **bezpečnostní systém ČR**, který chápeme jako právně zakotvený a vzájemně provázaný systém práv a povinností orgánů státní správy, samosprávy, soukromých subjektů a občanů, vedoucí k zajištění bezpečnosti všech jeho součástí. Subjekty, jež mají vliv na bezpečnost ČR a kterým ústavní a zákonné předpisy ukládají určité práva a povinnosti, jsou zejména: Parlament, prezident republiky, vláda, Bezpečnostní rada státu, ministerstva a ústřední správní úřady, soudy, Česká národní banka, jiné správní úřady, ozbrojené síly, ozbrojené a ostatní bezpečnostní sbory, záchranné sbory, havarijní služby, orgány územních samosprávních celků, právnické a fyzické osoby. [3]

1.1 Právní úprava problematiky bezpečnosti České republiky

Zajišťování bezpečnosti státu patří k základním funkcím státu. Tato funkce je právně zakotvená v ústavním pořádku České republiky a to v **ústavním zákoně č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky**. Tento zákon dále stanovuje jako základní povinnosti státu zajistit svrchovanost a územní celistvost České republiky, ochranu demokratických základů a ochranu životů, zdraví a majetku. Udává, že pokud jsou tyto zájmy ohroženy, může být vyhlášen nouzový stav, stav ohrožení státu nebo válečný stav. [4]

Dále je třeba v oblasti bezpečnosti České republiky zmínit **ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky a Listinu základních práv a svobod**. Avšak bezpečnost ČR je v Ústavě řešená nedostatečně, je v ní vymezeno pouze vyhlášení válečného stavu.

Mezi základní nelegislativní dokumenty v oblasti bezpečnosti státu patří **Bezpečnostní strategie ČR 2015**, která je základním dokumentem bezpečnostní politiky státu¹. Obsahuje východiska bezpečnostní politiky ČR, bezpečnostní zájmy ČR, bezpečnostní prostředí a strategii prosazování bezpečnostních zájmů ČR. [5]

Jedním ze základních úkolů státu je zabezpečit ochranu společnosti, která v sobě zahrnuje i ochranu obyvatelstva. „*Ochranou obyvatelstva se rozumí plnění úkolů civilní ochrany při ozbrojeném konfliktu i mimo něj, zejména varování, vyrozumění, evakuace, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva a další opatření k zabezpečení ochrany jeho života, zdraví a majetku.*“ [2]

1.2 Právní úprava ochrany obyvatelstva

Česká republika prošla během 90. let minulého století řadou politických a společenských změn, které vedly k vytvoření přesně stanovených pravidel v oblasti ochrany obyvatelstva. Šlo především o reakce na narůstající hrozby vzniku mimořádných událostí² přírodního charakteru. Zlomovým rokem pro přijetí tzv. *krizové legislativy* se stal rok 1997, kdy bylo území Moravy postiženo katastrofální povodní. Krizová legislativa obsahuje právní normy, které stanoví ministerstvům a ostatním ústředním správním úřadům, orgánům krajů, orgánům obcí a vybraným právníkům a fyzickým osobám konkrétní úkoly v oblasti ochrany obyvatelstva.

Problematika ochrany obyvatelstva je v ČR obsažena jak v právních předpisech, tak i v nelegislativních dokumentech - koncepcích. Koncepce na rozdíl od právních předpisů představuje přesný popis a rozpracování systému ochrany obyvatelstva.

Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030 představuje základní strategický plánovací dokument schválený vládou ČR. Výchozím podkladem pro zpracování je Bezpečnostní strategie ČR a bezpečnostní hrozby a zájmy ČR. Tuto koncepci zpracovává Ministerstvo vnitra ČR v součinnosti s dalšími orgány veřejné správy. Výsledkem je dokument, který řeší problematiku ochrany obyvatelstva. V koncepci je stanoven

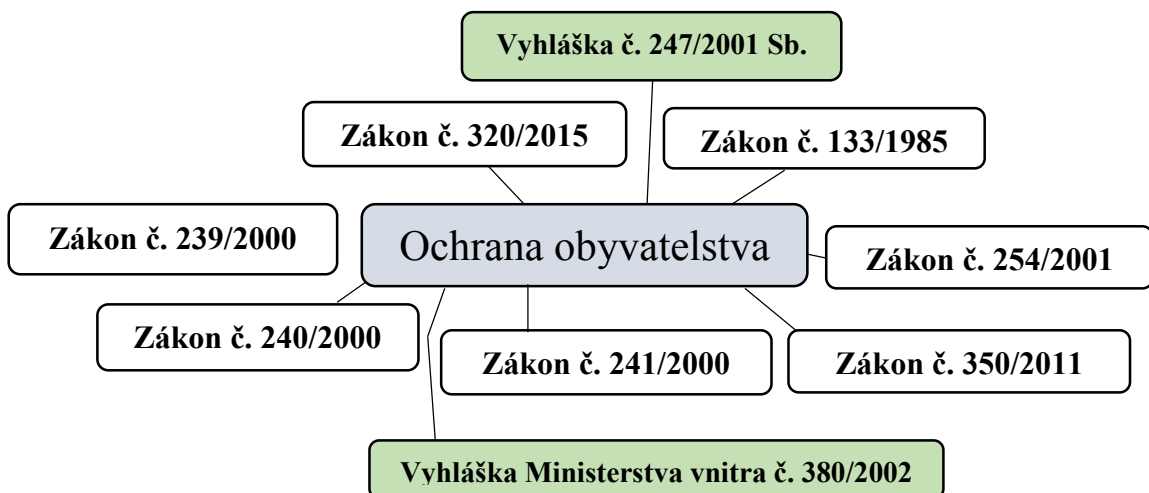
¹ Bezpečnostní politika je společenská činnost, jejíž základ tvoří státní zájmy a cíle, jakož i hlavní nástroje k jejich dosažení. [2]

² Událost nebo situace vzniklá v určitém prostředí v důsledku živelní pohromy, havárie, nezákonnou činností, ohrožením kritické infrastruktury, nákazami, ohrožením vnitřní bezpečnosti a ekonomiky, která je řešena obvyklým způsobem orgány a složkami bezpečnostního systému. [2]

další postup možného rozvoje oblastí ochrany obyvatelstva, jako jsou výchova a vzdělávání, síly, věcné zdroje, úkoly ochrany obyvatelstva, věda a výzkum. Součástí je i hodnocení stavu plnění úkolů. [1]

Dále je třeba zmínit **Zprávu o stavu ochrany obyvatelstva v ČR 2015**, která je zpracována v tříletých cyklech. Tato zpráva obsahuje zhodnocení nynější situace a jednotlivých úkolů z koncepce ochrany obyvatelstva, určení úkolů pro následující tříleté období a rozpracování těchto úkolů a gescí za jejich zpracování. [6]

Právní předpisy týkající se systému ochrany obyvatelstva stanovují závazný právní rámec výkonu hlavních úkolů ochrany obyvatelstva jednotlivými orgány veřejné správy a právníky a fyzickými osobami.

Obrázek č. 1 Stěžejní právní předpisy v oblasti ochrany obyvatelstva, [vlastní]

Mezi stěžejní právní předpisy patří **zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů**. V zákoně o požární ochraně jsou upraveny podmínky pro účinnou ochranu životů a zdraví občanů a majetku před požáry a pro poskytnutí pomoci při mimořádných událostech. Dále stanovuje působnost a pravomoc orgánů státní správy a samosprávy v oblasti požární ochrany. [7]

Dále je třeba zmínit **vyhlášku Ministerstva vnitra č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva**. Upravuje postup při zřizování zařízení civilní ochrany a

při odborné přípravě personálu. Upřesňuje plnění úkolů ochrany obyvatelstva, zejména evakuaci, ukrytí, nouzové přežití obyvatelstva, zajištění jednotného systému varování a vyrozumění (dále jen „JSVV“) a další opatření k zabezpečení ochrany životů, zdraví a majetku. [8]

Přijetím **zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů** byl nově do právního řádu zaveden pojem ochrana obyvatelstva. Tento zákon dále vymezuje integrovaný záchranný systém (dále jen „IZS“), jeho složky a jejich působnost. Stanovuje působnost a pravomoc orgánů státní správy a územních samosprávních celků, práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na mimořádnou událost, při provádění záchranných a likvidačních prací a při ochraně obyvatelstva před a po dobu vyhlášení stavu nebezpečí, nouzového stavu, stavu ohrožení státu a válečného stavu. [9]

Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů definuje působnost a pravomoc státních orgánů a orgánů územních samosprávních celků a práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na krizové situace nevojenského charakteru. [10]

Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů upravuje přípravu hospodářských opatření pro krizové stavy (dále jen „HOPKS“) a přijetí opatření po vyhlášení krizových stavů. Stanoví pravomoci vlády, ústředních správních úřadů, České národní banky, krajských úřadů, obecních úřadů obcí s rozšířenou působností a orgánů územních samosprávních celků při přípravě a přijetí HOPKS. [11]

Mezi další právní předpisy a související dokumenty³, kromě jiného, patří:

- zákon č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě,
- zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky,
- zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů (zákon o Hasičském záchranném sboru),

³ V současné době je třeba standardizace právních předpisů v oblasti ochrany obyvatelstva na evropské úrovni, a to z důvodu mimořádných událostí, které mohou mít negativní následky za hranicemi států. Zásadními dokumenty, které se týkají ochrany obyvatelstva v EU, jsou: Akční program Společenství pro ochranu před katastrofami a Postup Společenství na podporu spolupráce při nasazení k ochraně před katastrofami. [13]

- zákon č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích a o změně některých zákonů (chemický zákon),
- zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a změně některých zákonů (vodní zákon),
- vyhláška č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany ve znění vyhlášky č. 226/2005 Sb.,
- vyhláška Správy hmotných rezerv č. 498/2000 Sb., o plánování a provádění hospodářských opatření pro krizové stavy,
- nařízení vlády č. 51/2004 Sb., o plánování obrany státu,
- metodický pokyn č. j. 102598/2011-MZE-15000 ze dne 30. 5. 2011 k zajištění jednotného potupu orgánů krajů, hlavního města Prahy, orgánů obcí a městských částí v hlavním městě Praze k zajištění nouzového zásobování obyvatelstva pitnou vodou při mimořádných událostech a za krizových stavů Službou nouzového zásobování vodou, a další⁴. [3]

Ochrana obyvatelstva se na území České republiky vyvíjela už ve 20. století, má tedy bohatou historii i tradici. První zlom nastal s vývojem letectví, kdy byla věnována pozornost protiletectvé ochraně obyvatelstva. Na základě historického vývoje se ale zaměření ochrany obyvatelstva měnilo. V současné době se klade důraz na řešení mimořádných událostí přírodního charakteru. Během tohoto vývoje se ochrana obyvatelstva stala v souladu s právními předpisy uceleným souborem činností, které provádějí příslušné orgány s cílem zabezpečit ochranu životů, zdraví, majetku a životního prostředí. [3]

V současné době je ochrana obyvatelstva legislativně zakotvena v příslušných zákonech. Tento posun by nenastal bez úzké spolupráce s odborníky a složkami integrovaného záchranného systému.

⁴ Dalšími právními předpisy týkající se ochrany obyvatelstva v EU jsou: Rozhodnutí Komise ze dne 29. července 2010, kterým se mění rozhodnutí 2004/277/ES, Euratom, pokud jde o prováděcí pravidla k rozhodnutí Rady 2007/779/ES, Euratom o vytvoření mechanismu civilní ochrany Společenství. Dále Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 513/2014 ze dne 16. dubna 2014, kterým se jako součást Fondu pro vnitřní bezpečnost zřizuje nástroj pro finanční podporu policejní spolupráce, předcházení trestné činnosti, boje proti trestné činnosti a řešení krizí a zrušuje rozhodnutí Rady 2007/125/SVV a Návrh rozhodnutí Rady, kterým se mění rozhodnutí 1999/847/ES s ohledem na rozšíření akčního programu Společenství v oblasti civilní ochrany. [3]

2 KRIZOVÉ ŘÍZENÍ

Krizové řízení chápeme jako: „*Souhrn řídicích činností orgánů krizového řízení zaměřených na analýzu a vyhodnocení bezpečnostních rizik a plánování, organizování, realizaci a kontrolu činností prováděných v souvislosti s přípravou na krizové situace a jejich řešením, nebo s ochranou kritické infrastruktury.*“ [2]

Krizové řízení bývá také označováno jako nástroj pro zajištění trvale udržitelného rozvoje společnosti, organizace, území a státu. Klade důraz na zvýšení úrovně bezpečnosti, ochrany obyvatelstva, výzkumu a metod pro plánování a řízení. [3]

V procesu krizového řízení identifikujeme tyto fáze:

1. **Prevence** – tvoří základ krizového řízení, vychází z analýzy rizik. Jde o činnosti, které směřují k zamezení vzniku mimořádné události (dále jen „MU“).
2. **Připravenost** – činnosti, které zajišťují akceschopnost systému k provedení záchranných a likvidačních prací a přijetí opatření k řešení krizových situací (dále jen „KS“).
3. **Odezva** – činnosti sloužící k překonání mimořádné události. Cílem je minimalizovat následky nastalé mimořádné události. Především jde o provedení záchranných a likvidačních prací, opatření sloužící k ochraně obyvatelstva a k ochraně funkčnosti veřejné správy.
4. **Obnova** – činnosti směřující k obnově základních funkcí infrastruktury zasažené mimořádnou událostí. Jde zejména o obnovu dopravních, komunikačních a energetických systémů.
5. **Vyhodnocení** – činnosti, při nichž se analyzuje průběh řešení mimořádné události s cílem navrhnout opatření ke zlepšení úrovně řešení mimořádné události. [12]

Krizové řízení je v současnosti chápáno jako účinný nástroj pro řešení tzv. krizových situací. Krizová situace je „*Mimořádná událost podle zákona o integrovaném záchranném systému, narušení kritické infrastruktury nebo jiné nebezpečí, při nichž je vyhlášen stav nebezpečí, nouzový stav nebo stav ohrožení státu*“ [1] Ke zmíněným krizovým stavům je třeba doplnit i válečný stav, který je uveden v ústavním zákoně č. 1/1993 Sb.

Krizový stav je možné vyhlásit v případě ohrožení územní celistvosti, státní svrchovanosti, vnitřního pořádku, demokratických základů a v případě ohrožení životů, zdraví, majetku nebo životního prostředí. [13]

Podle nynější legislativy je krizovým stavem: stav nebezpečí, nouzový stav, stav ohrožení státu a válečný stav.

Tabulka č. 1 Krizové stavy

	Stav nebezpečí	Nouzový stav	Stav ohrožení státu	Válečný stav
Důvod	Ohrožení života, zdraví, majetku, životního prostředí, pokud není možné odvrátit nebezpečí normální činností správních úřadů, složek IZS, orgánů krajů a obcí nebo subjektu KI	Živelní pohroma, ekologická nebo průmyslová havárie, nehoda nebo jiné nebezpečí, která ohrožují životy, zdraví, majetek nebo vnitřní bezpečnost	ohrožení svrchovanosti státu, územní celistvosti státu nebo jeho demokratických základů	Napadení ČR nebo je-li třeba plnit mezinárodní smluvní závazky o společné obraně proti napadení
Kdo vyhláší	Hejtman kraje (primátor hl. m.)	Vláda nebo předseda vlády	Parlament na návrh vlády	Parlament
Území	Celý kraj nebo jeho část	Celý stát nebo jeho část	Celý stát nebo jeho část	Celé území ČR
Doba trvání	Nejvýše 30 dnů	Nejvýše 30 dnů	Není omezena	Není omezena
Zveřejnění	Na úřední desce krajského nebo obecního úřadu, prostřednictvím hromadných informačních prostředků	Hromadné sdělovací prostředky	Hromadné sdělovací prostředky	Hromadné sdělovací prostředky

Upraveno z [14]

Hlavními kritérii pro to, který z krizových stavů bude vyhlášen, jsou: druh mimořádné události, rozsah a velikost postiženého území. [3]

Po vyhlášení krizového stavu vstupují do řešení krizové situace orgány krizového řízení. Vzniklou krizovou situaci řeší s použitím krizových opatření, která jsou stanovena v zákoně č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů.

2.1 Orgány krizového řízení

Orgány krizového řízení zabezpečují analýzu a hodnocení možných ohrožení, plánování, organizování, realizaci a kontrolu činností prováděných v souvislosti s přípravnými opatřeními, řešením krizových situací nebo ochranou kritické infrastruktury. [15]

Orgány krizového řízení lze rozdělit **podle obsahového zaměření jejich činnosti** na:

1. **plánovací orgány** – aktivní za normálního stavu, zabývají se analýzou a hodnocením bezpečnostních rizik, zpracovávají krizové plány a zajišťují krizovou připravenost,
2. **řídící orgány** – přijímají nutná opatření k řešení vzniklé situace, jsou bezprostředně aktivovány při hrozbě vzniku nebo po vzniku krizové situace. Obvykle jsou složeny ze členů jednotlivých plánovacích orgánů. [12]

Plánovací a řídící orgány lze dále podle charakteru činnosti dělit na **rozhodovací orgány** - schvalují krizové plány nebo návrhy k řešení vzniklých situací a krizová opatření, a **pracovní orgány** - sbírají, zpracovávají a předávají informace potřebné pro přijetí rozhodnutí, analyzují shromážděné informace, předkládají návrhy k řešení a zajišťují provedení přijatých rozhodnutí. [12]

Zákon č. 240/2000 Sb. v Hlavě II stanovuje pravomoci a odpovědnost za zajištění připravenosti na řešení krizových situací těmito orgánům:

- **vláda,**
- **ministerstva a jiné ústřední orgány,**
- **Česká národní banka,**
- **orgány kraje a další orgány s působností na území kraje,**
 - hejtman, krajský úřad,
 - hasičský záchranný sbor kraje,
 - Policie ČR,
- **orgány obce s rozšířenou působností,**
 - starosta obce s rozšířenou působností,
 - obecní úřad obce s rozšířenou působností,
- **orgány obce,**
 - starosta obce,
 - obecní úřad. [10]

1. Vláda

Vláda ukládá úkoly ostatním orgánům krizového řízení, řídí a kontroluje jejich činnost, určuje ministerstvo nebo jiný ústřední správní úřad pro koordinaci přípravy na řešení krizové situace. Dále zřizuje Ústřední krizový štáb. [10]

Za nouzového stavu nebo za stavu ohrožení státu může omezit právo na nedotknutelnost osob a obydlí, vlastnické a užívací právo právnických a fyzických osob k majetku a omezit svobodu pohybu a pobytu v určeném prostoru území. V době trvání stavu ohrožení státu je oprávněna nařídit omezení držení střelných zbraní a střeliva a nařídit zvýšenou kontrolní činnost na úseku zabezpečení skladovaných střelných zbraní, střeliva, munice, výbušnin, jaderných materiálů a jiných nebezpečných látek. [3]

2. Ministerstva a jiné správní úřady

Ministerstva a jiné správní úřady zpracovávají plán, který obsahuje souhrn krizových opatření a postupů k řešení krizových situací. Zřizují krizový štáb jako svůj pracovní orgán k řešení krizových situací. Dále poskytují na požádání podklady ministerstvům, krajským úřadům a obecním úřadům obcí s rozšířenou působností a od těchto orgánů vyžadují potřebné podklady prostřednictvím Ministerstva vnitra. [3]

3. Ministerstvo vnitra

Ministerstvo vnitra sjednocuje postupy ministerstev, územních správních úřadů, právnických osob a podnikajících fyzických osob, organizuje školení, instruktáže a další odbornou přípravu pracovníků orgánů krizového řízení. Provádí kontrolu zajištění připravenosti ostatních ministerstev a jiných ústředních správních úřadů na řešení KS. Ministerstvo vnitra odpovídá za přípravu a řešení KS souvisejících s vnitřní bezpečností a veřejným pořádkem a přitom určuje a kontroluje postupy Policie ČR. [10]

4. Ministerstvo zdravotnictví

Ministerstvo zdravotnictví je oprávněno v době krizového stavu zajistit nákup a distribuci léčiv a na vyžádání kraje koordinovat činnost poskytovatelů zdravotnické záchranné služby a zdravotnických zařízení, která mají urgentní příjem anebo statut specializovaného centra. [10]

5. Ministerstvo dopravy

Ministerstvo dopravy je v době krizového stavu oprávněno uložit provozovateli dráhy, dopravy, silniční dopravy, letadel, letišť, vnitrozemské vodní dopravy a veřejných přístavů jakož i vlastníku a provozovateli ostatních objektů, zařízení a dopravních cest sloužících dopravě povinnosti k zabezpečování dopravních potřeb. [3]

6. Ministerstvo průmyslu a obchodu

Ministerstvo průmyslu a obchodu je v době krizového stavu oprávněno přijímat opatření k zachování celistvosti energetických soustav s cílem urychleného obnovení všech důležitých funkcí kritické infrastruktury v energetice. [10]

7. Česká národní banka

Česká národní banka při přípravě na krizové situace vede přehled zdrojů rizik, provádí analýzy ohrožení, zřizuje krizový štáb, zpracovává krizový plán a projednává s vládou krizová opatření, která se dotýkají České národní banky. [10]

8. Orgány kraje

Krajský úřad za účelem zajištění připravenosti kraje na řešení krizových situací poskytuje součinnost hasičskému záchrannému sboru kraje při zpracování krizového plánu kraje a plní úkoly podle krizového plánu kraje. Za účelem plnění těchto úkolů zřizuje pracoviště krizového řízení. [3]

Hejtman kraje zajišťuje připravenost kraje na řešení MU. Řídí a kontroluje přípravná opatření, činnosti k řešení krizových situací a činnosti ke zmírnění jejich následků prováděné územními správními úřady s krajskou působností, obcemi, právníckými a fyzickými osobami. Jako svůj pracovní orgán k řešení krizových situací zřizuje krizový štáb kraje a bezpečnostní radu kraje. Za stavu nebezpečí koordinuje záchranné a likvidační práce, evakuaci, nouzové ubytování, nouzové zásobování vodou, potravinami a dalšími nezbytnými prostředky. [13]

9. Orgány obce s rozšířenou působností

Obecní úřad obce s rozšířenou působností za účelem připravenosti správního obvodu obce s rozšířenou působností (dále jen „ORP“) na řešení krizových situací plní úkoly podle krizového plánu, poskytuje součinnost Hasičskému záchrannému sboru kraje při zpracování

krizového plánu kraje a ORP a vede přehled možných zdrojů rizik. Za účelem plnění těchto úkolů zřizuje pracoviště krizového řízení. [16]

Starosta obce s rozšířenou působností při přípravě na krizové situace řídí a kontroluje přípravná opatření, činnosti k řešení krizových situací a organizuje přípravu správního obvodu ORP na krizové situace. Plní úkoly stanovené hejtmánem kraje a orgány krizového řízení při přípravě na krizové situace. Dále zřizuje a řídí bezpečnostní radu ORP a krizový štáb ORP. [16]

10. Orgány obce

Přípravenost obce na řešení krizových situací zajišťuje **starosta obce**, ostatní orgány obce se na této připravenosti podílejí. Starosta obce při přípravě na krizové situace plní úkoly stanovené starostou ORP anebo jinými orgány krizového řízení. Může zřídit krizový štáb obce jako svůj pracovní orgán. Zabezpečuje varování a informování osob na území obce, organizuje případnou evakuaci osob z ohroženého území a zajišťuje opatření nezbytná k řešení krizové situace. [16]

Obecní úřad organizuje přípravu obce na mimořádné události, poskytuje obecnímu úřadu ORP podklady potřebné ke zpracování krizového plánu ORP, plní úkoly stanovené krizovým plánem ORP a podílí se na zajištění veřejného pořádku. [16]

2.2 Ostatní orgány s územní působností

Vláda ČR, orgány kraje a orgány obce si zřizují k přípravě na řešení krizových situací tzv. **bezpečnostní rady**, které slouží jako poradní orgán zřizovatele. Projednávají především úroveň připravenosti území a orgánů k řešení krizových situací.

Rozlišujeme tyto bezpečnostní rady:

- Bezpečnostní rada státu,
- bezpečnostní rada kraje,
- bezpečnostní rada obce s rozšířenou působností. [3]

Obsah činnosti a složení bezpečnostní rady kraje a bezpečnostní rady ORP stanovuje nařízení vlády č. 462/2000 Sb., k provedení §27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon).

Určené orgány krizového řízení zřizují jako svůj pracovní orgán tzv. **krizové štáby**, které se podílí společně se složkami IZS na koordinaci záchranných a likvidačních prací a na dalších úkolech v oblasti ochrany obyvatelstva na postiženém území při řešení krizových situací. [3]

Rozlišujeme tyto krizové štáby:

- Ústřední krizový štáb,
- krizový štáb ministerstev nebo jiných ústředních správních úřadů,
- Krizový štáb České národní banky,
- krizové štáby krajů,
- krizové štáby obcí s rozšířenou působností,
- krizové štáby obcí. [17]

Podle zákona č. 240/2000 Sb. vytváří Hasičský záchranný sbor kraje podmínky pro činnost krizových štábů ORP a krizových štábů krajů.

1. Bezpečnostní rada obce s rozšířenou působností

Bezpečnostní rada obce s rozšířenou působností (dále jen „BR ORP“) slouží jako poradní orgán starostovi ORP pro přípravu na krizové situace. Předsedou je starosta ORP, který jmenuje nejvýše 8 členů. Na jednání, které probíhá minimálně dvakrát ročně, se posuzuje úroveň zabezpečení a stav připravenosti na krizové situace ve správním obvodu ORP. K jednání mohou být přizvány i další osoby, jejichž účast je nezbytná k posouzení zabezpečení a stavu připravenosti ORP. Na jednání BR ORP se dále také posuzuje a projednává přehled možných zdrojů rizik a analýza ohrožení, krizový plán ORP, vnější havarijní plán (pokud je schvalován starostou), úroveň připravenosti složek ve správním obvodu, způsob seznámení obcí, právnických a fyzických osob ve správním obvodu ORP s možným ohrožením a s krizovým opatřením ve správním obvodu, finanční zabezpečení připravenosti ORP na mimořádné události a další dokumenty související s připraveností správního obvodu ORP na krizové situace a jejich řešení. [18]

Členové bezpečnostní rady ORP jsou zpravidla: místostarosta, tajemník, příslušník Policie ČR, HZS kraje, zaměstnanci obecního úřadu a další osoby, které jsou nezbytné k posouzení úrovně připravenosti obce s rozšířenou působností.

V tabulce č. 3 na straně 39 je představena Bezpečnostní rada města Uherský Brod.

2. Krizový štáb obce s rozšířenou působností

Pro území správního obvodu ORP zřizuje krizový štáb obce s rozšířenou působností (dále jen KŠ ORP) starosta ORP, který je jeho předsedou a jmenuje další členy. Starosta ORP svolává krizový štáb především v případě vyhlášení krizového stavu a ke koordinaci záchranných a likvidačních prací. Dále pokud je nutné zabezpečit evakuaci a nouzové přežití obyvatelstva anebo pokud je k tomu vyzván Ministerstvem vnitra ČR při ústřední koordinaci záchranných a likvidačních prací. [17]

Členy krizového štábu obce s rozšířenou působností jsou zpravidla:

- členové bezpečnostní rady ORP,
- členové příslušné stálé pracovní skupiny – tajemník KŠ ORP, pracovníci obecního úřadu ORP, zástupci základních složek IZS, jiní specialisté na druh řešené mimořádné události. [3]

Při řešení krizové situace vzniklé ve správním obvodu obecního úřadu ORP může velitel zásahu požádat starostu ORP o koordinaci záchranných a likvidačních prací. Přičemž starosta ORP aktivuje krizový štáb ORP, který podle jeho pokynů provede analýzu a zhodnocení situace na místě zásahu, zpracuje návrhy na řešení situace, zorganizuje hlavní úkoly ochrany obyvatelstva, provede dokumentaci činností a postupů na místě zásahu a zpracuje informace pro sdělovací prostředky. [17]

V tabulce č. 4 na straně 40 je představen Krizový štáb obce s rozšířenou působností Uherský Brod.

Krizové řízení je účinným nástrojem ke zvládnutí mimořádných událostí a to v souvislosti s ochranou kritické infrastruktury nebo s přípravou a následným řešením krizových situací. Tvoří součást řízení státu, kraje, obcí a jiných institucí, které se zabývají problematikou bezpečnosti. Základním cílem je předejít možnému vzniku krizové situace nebo mimořádné události. Rámec krizového řízení a práva a povinnosti orgánů krizového řízení jsou zakotveny v krizovém zákoně a jeho prováděcích předpisech. Bezpečnost obyvatelstva, majetku a životního prostředí a řešení mimořádných událostí spočívá na orgánech krizového řízení. Mimo orgány krizového řízení se na zajištění připravenosti a řešení mimořádných událostí podílejí krizové štáby, bezpečnostní rady a územní správní úřady. [19]

3 POSTAVENÍ OBCÍ S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ VE VZTAHU K OCHRANĚ OBYVATELSTVA

Obec s rozšířenou působností je typem obce, která vykonává státní správu v přenesené působnosti. Určuje je zvláštní zákon č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností. Do samostatné působnosti obcí spadají, mimo jiné, i úkoly v oblasti zdravotnictví a sociální péče, zřizování obecné nebo městské policie, zásobování vodou, čištění odpadních vod, ochrana životního prostředí a právo stanovit obecně závaznou vyhlášku. [16]

3.1 Obec s rozšířenou působností při řešení krizové situace

Starosta obce zajišťuje připravenost obce na krizové situace, ostatní orgány ORP na této připravenosti participují. Orgány ORP se zejména podílí na provádění záchranných a likvidačních prací a na ochraně obyvatelstva (především evakuace a ukrytí, varování, informování, zajištění nouzového přežití). Při mimořádné události může obecní úřad nebo starosta obce uložit právnickým nebo podnikajícím fyzickým osobám povinnost poskytnout osobní nebo věcnou pomoc. [16]

1. Obecní úřad ORP při řešení krizové situace

Obecní úřad ORP zajišťuje připravenost správního obvodu obecního úřadu ORP na krizové situace. Při výkonu státní správy se účastní společně s IZS na záchranných a likvidačních pracích, zajišťuje varování, evakuaci a ukrytí osob, podílí se na zajištění nouzového přežití obyvatelstva a hospodaří s materiálem civilní ochrany. Zpracovává a předává informace hasičskému záchrannému sboru kraje, které jsou potřebné ke zpracování havarijního plánu kraje nebo vnějšímu havarijnímu plánu. [19]

Další úkoly ORP plní hasičský záchranný sbor kraje, který podle § 12 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, dále:

- plní úkoly při provádění záchranných a likvidačních prací stanovené Ministerstvem vnitra,
- organizuje součinnost mezi obecním úřadem ORP a územními správními úřady a obcemi s působností ve správním obvodu,
- shromažďuje informace a podklady potřebné ke zpracování havarijních, krizových a jiných plánů,

- seznamuje právnické a fyzické osoby a ostatní obce ve správním obvodu s možným ohrožením a s připraveným opatřením,
- zpracovává vnější havarijní plán, pokud to vyplývá ze zvláštního právního předpisu, kde zóna havarijního plánování nepřesahuje území správního obvodu ORP,
- zajišťuje havarijní připravenost ORP stanovenou havarijním plánem a ověřuje ji cvičením. [9]

2. Starosta ORP při řešení krizové situace

Starosta ORP řídí a kontroluje přípravná opatření prováděná územními správními úřady, orgány obcí a právnickými a fyzickými osobami ve správním ORP. V případě požádání velitele zásahu je jeho povinností převzít koordinaci záchranných a likvidačních prací při řešení krizové situace. V tomto případě předává informace o prováděných záchranných a likvidačních pracích prostřednictvím operačních a informačních středisek Ministerstvu vnitra. [18]

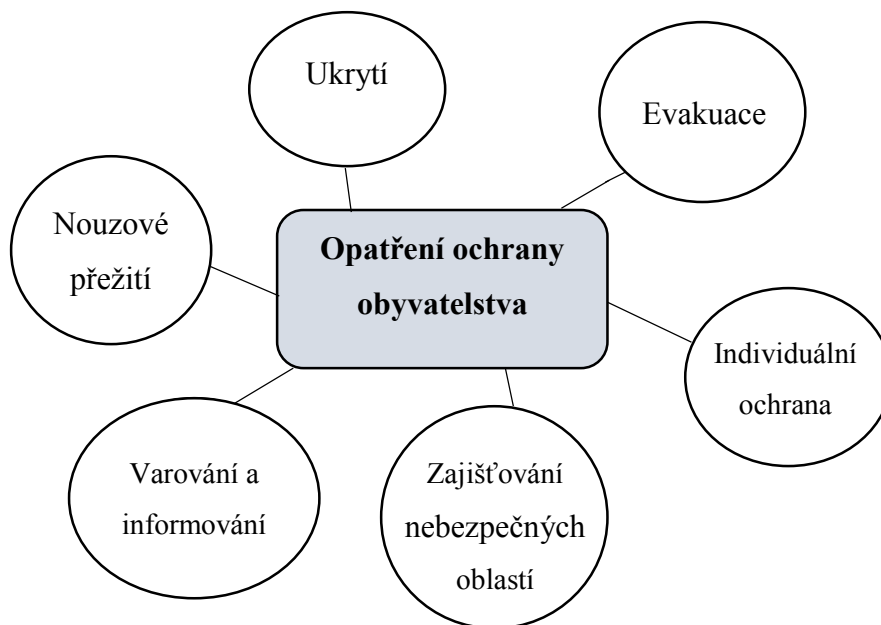
Mezi jeho další úkoly, podle § 13 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, patří:

- schvalovat vnější havarijní plány (pokud se objekty a provozy, u kterých je nutné zpracovat havarijní plán, nacházejí ve správním obvodu ORP),
- zajistit provoz a údržbu informačních a komunikačních prostředků, které stanoví Ministerstvo vnitra,
- k řešení krizové situace svolat krizový štáb ORP, hlavně pokud je potřeba zajistit evakuaci a nouzové přežití obyvatelstva,
- zajistit krizová opatření a připravenost na území ORP pokud nastane mimořádná událost nebo krizová situace. [9]

V případě potřeby může starosta ORP vydat nařízení obce, které je vyvěšeno na úřední desce a zveřejněno pomocí médií. [18]

3.2 Řešení krizové situace v souvislosti s ochranou obyvatelstva

V případě ohrožení obce mimořádnou událostí je obecní úřad povinen zajistit opatření ochrany obyvatelstva, a to především varování a tísňové informování obyvatelstva, evakuaci, ukrytí obyvatel obce, nouzové přežití a zajištění nebezpečných oblastí. [20]

Obrázek č. 2 Opatření ochrany obyvatelstva, upraveno z [20]

1. Varování a informování obyvatelstva

Pro zabezpečení varování a vyrozumění je v České republice provozován jednotný systém varování a vyrozumění (dále jen „JSVV“), který umožňuje dálkové ovládání koncových prvků varování. Včasné varování a informování obyvatelstva je jednou ze základních podmínek pro úspěšnou realizaci opatření ochrany obyvatelstva. Především slouží k zamezení poškození zdraví, ztrátám na životech a materiálních hodnotách. [18]

Varování obyvatelstva můžeme definovat jako: „*Souhrn technických a organizačních opatření zabezpečujících včasné upozornění obyvatelstva orgány veřejné správy na hrozící nebo nastalou mimořádnou událost, vyžadující realizaci opatření na ochranu obyvatelstva a majetku.*“ [2]

Základní způsob varování obyvatel je varovný signál⁵, po jehož provedení se bezprostředně realizuje informování obyvatelstva o možném ohrožení a opatření k ochraně životů, zdraví a majetku. [20]

Aby bylo varování účinné, musí být včasné, jednoznačné, důvěryhodné a jasné, musí být určené pouze pro ohrožené obyvatelstvo a musí dojít k provádění opakování varování.

Varování za orgány kraje a obecní úřady ORP zajišťuje hasičský záchranný sbor kraje. V době krizového stavu zabezpečuje varování a informování osob starosta obce. [3]

Základními prostředky sloužící k varování obyvatelstva jsou:

- koncové prvky JSVV – elektronické sirény, rotační sirény, motorové sirény aj.,
- vozidla s rozhlasovým zařízením,
- megafony, mobilní sirény,
- rozhlas a televize,
- osobní vyhlášení prostřednictvím policistů nebo hasičů. [20]

Informování obyvatelstva je jedním ze základních prostředků sloužících k ochraně životů, zdraví a majetku osob. Tísňovou informací rozumíme: „*Souhrn organizačních, technických a provozních opatření zabezpečující bezprostředně po zaznění varovného signálu předání informací o zdroji, povaze a rozsahu nebezpečí a nutných opatření k ochraně života, zdraví a majetku především cestou hromadných sdělovacích prostředků.*“

Po zaznění Všeobecné výstrahy se obyvatelé obce prostřednictvím tísňové informace dozvědí, co a kde se stalo, jaké hrozí nebezpečí a jaká opatření mají obyvatelé obce učinit, aby došlo k ochraně jejich životů, zdraví, majetku, zvířat atd.

Informování obyvatelstva může být prováděno i preventivní formou, a to jako seznámení právnických a fyzických osob na území ORP s charakterem možného ohrožení a s přípravným opatřením. Informování se realizuje prostřednictvím brožur, besed s obyvatelstvem, ukázek činností složek IZS a hromadnými informačními prostředky. [20]

⁵ Varování obyvatelstva se uskutečňuje varovným signálem „Všeobecná výstraha“ (kolísavý tón sirény po dobu 140 vteřin), který se vyhláší při hrozbě nebo vzniku mimořádné události, která může ohrozit životy a zdraví občanů, majetek a životní prostředí.

2. Evakuace obyvatel

Evakuace obyvatelstva je jedním ze základních způsobů ochrany obyvatelstva. Evakuací chápeme: „*Souhrn organizačních a technických opatření zabezpečujících přemístění osob, zvířat a věcných prostředků v daném pořadí priority z míst ohrožených mimořádnou událostí nebo krizovou situací do míst, ve kterých je zajištěno pro osoby náhradní ubytování a stravování (nouzové přežití), pro zvířata ustájení a pro věcné prostředky uskladnění.*“ [2]

Evakuační opatření se realizuje v případech, kdy nelze zajistit ochranu obyvatelstva jiným způsobem. Umožňuje zabránit nebo zmírnit negativním dopadům způsobených mimořádnou událostí, které by mohly poškodit životy a zdraví osob. [3]

Podle rozsahu můžeme evakuaci rozdělit na:

- **evakuace objektová** – evakuace osob jedné nebo malého počtu budov, technologických provozů a dalších objektů,
- **evakuace plošná** – zahrnuje evakuaci osob z většího územního prostoru. [20]

Krizový štáb tvoří pracovní skupinu řídící průběh evakuace, přičemž zajišťují: dopravní prostředky, organizaci činností evakuačních a přijímacích středisek, řízení přepravy do cílových evakuačních míst, nouzové zásobování, dokumentaci průběhu evakuace. [17]

V případě nařízení evakuace by evakuované osoby měly být vybaveny tzv. evakuačním zavazadlem. Takové zavazadlo musí být označeno jménem a adresou.

Evakuační zavazadlo obsahuje především:

- trvanlivé potraviny a pitnou vodu,
- jídelní nádobí,
- doklady, peníze a cennosti,
- rádio s rezervními bateriemi,
- hygienické potřeby,
- léky,
- sezónní oblečení, spací pytel, přikrývku,
- kapesní nůž, zápalky, šití a další. [18]

Evakuace se vztahuje na všechny osoby nacházející se v místě ohrožení vyjma těch, kteří se budou podílet na záchranných a likvidačních pracích. Přednostně se evakuace plánuje pro

osoby mladší 15 let, pacienty ve zdravotnických zařízeních, osoby v sociálních zařízeních, osoby zdravotně postižené a doprovod těchto osob. [20]

3. Kolektivní ochrana - ukrytí obyvatelstva

Při některých mimořádných událostech je nutné provést ochranu obyvatelstva ukrytím. „*Ukrytí obyvatelstva je využití úkrytů a jiných vhodných prostorů k ochraně obyvatelstva před účinky světelného a tepelného záření, pronikavé radiace, kontaminace radioaktivním prachem, chemickými nebo biologickými látkami a proti tlakovým účinkům zbraní hromadného ničení.*“ [2]

Na území obce se zajišťuje ukrytí obyvatelstva:

- v improvizovaných úkrytech,
- ve stálých úkrytech - trvalý prostor v podzemní části stavby.⁶ [18]

V případě mimořádné události s rizikem úniku nebezpečných látek je občanům doporučeno provést ukrytí improvizovaným způsobem. Princip tohoto ukrytí spočívá ve využití přirozených ochranných vlastností staveb, s případným provedením úprav, která by zamezila průniku nebezpečné látky. V případě vyhlášení válečného stavu nebo stavu ohrožení státu lze využít stálé a improvizované úkryty. [20]

Odpovědnost za vybudování improvizovaných úkrytů a stálých úkrytů mají starostové obcí, právnické a fyzické osoby, kterým tuto povinnost ukládá zákon, a fyzické osoby vlastníci stálý úkryt nebo budovy, které slouží ke zřízení improvizovaného úkrytu. Orgány obcí mají povinnost informovat ohrožené obyvatelstvo o způsobech ukrytí při mimořádné události. [16]

Problematika ukrytí obyvatelstva je řešena v Koncepti ochrany obyvatelstva do roku 2013 s výhledem do roku 2020.

⁶ Budování a údržba stálých úkrytů je nákladná a využitelnost těchto úkrytů je z hlediska zpohotovení a nerovnoměrnému rozmístění na území celé ČR omezená. Z toho důvodu je v současnosti občanům při mimořádných událostech s rizikem kontaminace nebezpečnými látkami doporučeno využívat přirozené ochranné vlastnosti staveb.

4. Nouzové přežití obyvatelstva

Nouzové přežití chápeme jako: „*Dočasný způsob přežití obyvatelstva postiženého následky mimořádných událostí nebo krizových situací.*“ [2]

Opatření nouzového přežití⁷ je realizováno nepřetržitě, dokud nastalá situace vyžaduje plnění mimořádných opatření k zachování životů, zdraví a životních potřeb obyvatelstva. Tato opatření jsou plánována zejména v havarijním plánu kraje, krizovém plánu kraje, krizovém plánu ORP a v povodňových plánech. [20]

Nouzové přežití obyvatelstva zahrnuje přípravu a realizaci opatření pro:

- **nouzové ubytování** – zajištění náhradních ubytovacích kapacit (hotely, školy, ubytovny, sportovní haly a tělocvičny, případně stany a přístřešky),
- **nouzové zásobování potravinami** – zajištění zásobování základními potravinami (využití obchodů a skladů s potravinami, stálých stravovacích zařízení nebo mobilních kuchyní),
- **nouzové zásobování pitnou vodou** – zabezpečení nezbytného množství pitné vody (balená voda, cisterny),
- **nouzové základní služby obyvatelstvu** – poskytování informací o situaci, sociální, zdravotnické, hygienické služby, veterinární služby, dopravní služby, zásobování šatstvem, příkrývkami aj.,
- **nouzové dodávky energií** – jedná se o elektrické a tepelné energie, plyn,
- **organizování humanitární pomoci** – výhradně k uspokojování základních životních potřeb zasažených obyvatel, ve formě materiální, finanční, duchovní. [3]

K dosažení efektivnosti opatření k nouzovému přežití obyvatelstva za mimořádné události je třeba aktivní spoluúčasti občanů. To je podmíněno poskytováním nezbytných informací občanům o druhu a rozsahu možného ohrožení, připravených opatření a o způsobech chování za mimořádné události.

⁷ K zabezpečení nouzového přežití obyvatelstva jsou mimo jiné připraveny kapacity: u HZS ČR jsou k dispozici pohotovostní kapacity pro 1350 postižených osob; pro uvedené počty osob stát dále garantuje další nezbytná opatření pro jejich nouzové přežití, na úrovni krajů je zabezpečeno 15 kontejnerů nouzového přežití, každý pro 25 - 50 osob, tj. celkem pro 375 - 750 osob a soupravy nouzového přežití k okamžitému a následnému použití. [40]

5. Individuální ochrana

K individuální ochraně⁸ před účinky nebezpečných látek při mimořádných událostech se používají prostředky improvizované ochrany, což jsou: „*Jednoduché pomůcky, které si občané připravují svépomocí a které omezeným způsobem nahrazují prostředky individuální ochrany.*“ [2]

V případě vyhlášení válečného stavu nebo stavu ohrožení státu se provádí výdej prostředků individuální ochrany pro vybrané kategorie osob:

- osoby do 18 let,
- osoby umístěné ve zdravotnickém a sociálním zařízení,
- obslužný personál a doprovod výše zmíněných osob. [20]

Vybrané kategorie osob budou prostředky individuální ochrany odebírat z výdejních středisek umístěných ve správním obvodu ORP. Ostatnímu obyvatelstvu budou vytvořeny podmínky k samostatnému nákupu těchto prostředků, přičemž cena bude regulována státem. [16]

Chránit povrch těla, dýchací cesty a oči lze následujícími způsoby:

- **ochrana hlavy** – použití čepice, šátků a šál, které je vhodné převléci kapucí nebo sáčkem, podle charakteru události nasazení přilby,
- **ochrana dýchacích cest** – překrytí úst a nosu ručníkem, utěrkou apod., namočeném ve vodě a upevnění v zátylku šátkem nebo šálou,
- **ochrana očí** – nasazení potápěčských, lyžařských nebo plaveckých brýlí,
- **ochrana trupu** – zimní kabáty, bundy, kombinézy apod., které se musí dostatečně utěsnit u krku, rukávů a nohavic, k těmto oděvům je vhodné použití pláštěnky,
- **ochrana rukou** – delší rukavice z co nejpevnějšího materiálu, které se utěsní převázáním u okrajů,
- **ochrana nohou** - nejvhodnější jsou pryžové a kožené holínky nebo kožené vysoké boty.

⁸ V roce 2011 vydalo Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR metodickou pomůcku pro orgány státní správy, územní samosprávy, právnické osoby a podnikající fyzické osoby – Sebeochrana obyvatelstva ukrytím.

Při použití těchto prostředků je nutné, aby byl celý povrch těla zakryt a všechny ochranné prostředky byly co nejlépe utěsněny. Vhodná je i kombinace více ochranných prostředků.

Úkolem ORP je aktualizovat počet zabezpečovaných obyvatel, evidovat a upřesnit údaje o zařízeních zabezpečující výdej a o výdejních střediscích, které musí materiálně vybavit a zajistit personální obsazení. [20]

6. Zajištění a označení nebezpečných oblastí

Zajištění a označení nebezpečných oblastí se provádí s cílem včasného zajištění situace, která nastala na určitém území. Obec, právnická nebo podnikající fyzická osoba může za tímto účelem zřídit zařízení civilní ochrany⁹. Materiální vybavení a personální obsazení zařízení civilní ochrany jsou dány vyhláškou. [18]

V případě úniku nebezpečné chemické látky se vytyčuje nebezpečná zóna a vnější zóna, která ji obklopuje. Velikost těchto zón může být proměnlivá kvůli zjištěným a naměřeným údajům. Tvar a velikost těchto zón také závisí na množství nebezpečné látky, která unikla do volného prostoru nebo množství látky, které je přítomno na místě mimořádné události, hydrometeorologickým podmínkám, charakteru terénu aj. Nebezpečná zóna musí být označena zpravidla co nejdříve. Hranice této zóny, které musí být striktně dodržovány, se značí páskami, lany, dopravními kužely, zábranami nebo tabulkami s označením. [20]

Obec tvoří základní prvek veřejné správy při zajišťování hlavních úkolů ochrany obyvatelstva. Měla by především informovat obyvatelstvo o možném ohrožení, plánovaných opatření a postupech při řešení vzniklých mimořádných událostí. Významným nástrojem obcí při provádění záchranných a likvidačních prací, zajišťování bezpečnosti a plnění hlavních úkolů ochrany obyvatelstva je jednotka sboru dobrovolných hasičů obce, kterou obec zřizuje na základě zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně. Další složkou IZS, která se ve správním obvodu obce podílí na záchranných a likvidačních pracích je obecní (městská) policie, pokud je zřízená. [20]

⁹ Zařízení civilní ochrany je součástí obce určené k ochraně obyvatelstva; tvoří je zaměstnanci nebo jiné osoby na základě dohody a věcné prostředky [2]

4 ZÁVĚR TEORETICKÉ ČÁSTI

Mimořádným událostem nelze zcela zabránit, ale je v silách subjektů, které mají vliv na bezpečnost, vytvořit takové podmínky, jež by umožnily eliminaci následků mimořádných událostí. Proto stát vytváří tzv. bezpečnostní systém, který tvoří kvalitní nástroj pro zvládání takovýchto situací. Bezpečnost obyvatelstva, majetku a životního prostředí a řešení mimořádných událostí spočívá na orgánech krizového řízení. Mimo orgány krizového řízení se na zajištění připravenosti a řešení mimořádných událostí podílejí krizové štáby, bezpečnostní rady a územní správní úřady.

Teoretická část je především zaměřená na obce s rozšířenou působností v systému krizového řízení, protože tyto obce patří k základním článkům veřejné správy a podílejí se na zajišťování hlavních úkolů ochrany obyvatelstva. Významným nástrojem pro obce k řešení krizových situací a k přípravě na krizové situace je možnost zřídit jednotku sboru dobrovolných hasičů a obecní/městskou policii.

Cílem bakalářské práce je definovat hrozby a rizika, která ohrožují město Uherský Brod a provést jejich analýzu. Následně na základě výsledků analýzy rizik vytvořit dotazník pro obyvatele žijící na území města Uherský Brod a zjistit úroveň informovanosti a připravenosti obyvatelstva města Uherský Brod na mimořádné události, případně navrhnout opatření ke zlepšení současného stavu.

Problematika a jisté priority v oblasti ochrany obyvatelstva jsou shrnuty v dokumentu Koncepte ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030.

5 CÍL PRÁCE A POUŽITÉ METODY

Cílem bakalářské práce je definovat hrozby a rizika, která ohrožují město Uherský Brod a provést jejich analýzu. Následně na základě výsledků analýzy rizik vytvořit dotazník pro obyvatele žijící na území města Uherský Brod a zjistit úroveň informovanosti a připravenosti obyvatelstva města Uherský Brod na mimořádné události, případně navrhnout opatření ke zlepšení současného stavu.

Základními dokumenty, ze kterých bylo čerpáno, jsou především Krizový plán ORP Uherský Brod a archiv Sboru dobrovolných hasičů Uherský Brod a Hasičského záchranného sboru Uherský Brod.

První analýza hrozeb a rizik je provedená prostřednictvím metody expertních odhadů sloužící k analýze vzniku mimořádných událostí, jejíž výsledek umožní seřadit jednotlivé mimořádné události podle rizikovosti od nejvyšší po nejnižší. Jako další metoda byla využita jednoduchá bodová polo-quantitativní metoda, která spočívá v přiřazení jednotlivých hodnot do tabulky s hrozbami a v následném dosazení do rovnice, díky čemuž lze zjistit míru rizik.

Následně je prostřednictvím dotazníkového šetření zkoumána úroveň informovanosti a připravenosti obyvatelstva města Uherský Brod na mimořádné události a krizové situace. Tohoto dotazníkového šetření se zúčastnilo 100 respondentů trvale žijících ve správním obvodu města Uherský Brod. Výsledné odpovědi byly souhrnně zpracovány a následně bylo navrženo opatření sloužící ke zlepšení současného stavu.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 OBEC S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ UHERSKÝ BROD

Obec s rozšířenou působností Uherský Brod a jeho správní obvod leží v jihovýchodní části Zlínského kraje. Rozloha správního obvodu je 473 km². Na jihovýchodě území hranice tvoří nízké předhoří Bílých Karpat. Ze severovýchodu zasahují do území výběžky Vizovických vrchů. Převládá zde zvlněný a pahorkovitý terén. Nadmořská výška se na území pohybuje od 180 do 500 m. Přírodní podmínky jsou rozmanité, od rovin Dolnomoravského úvalu až po stráně Javořiny, sahající do výše 970 m. Převážná část lesních porostů se nachází v oblasti Bílých Karpat. Nejméně lesních porostů je ve střední části území mezi městy sousedního územního celku Uherské Hradiště a města Uherský Brod. Území ORP Uherský Brod se nachází v poměrně teplé oblasti, charakteristické dlouhým, teplým a suchým létem. Jaro a podzim bývají mírně teplé a velmi krátké, zima bývá mírně teplá a suchá s velmi krátkým trváním sněhové pokrývky. [21]

Tabulka č. 2 Procentuální vyčíslení plochy dle druhu

Typ území	Procentní podíl
Zemědělská půda	60 %
Lesy	30,3 %
Vodní plochy	1,3 %
Ostatní plochy	5,9 %
Zastavěná plocha	2,5 %

Upraveno z [21]

Uherskobrodsko tvoří 28 obcí a 2 města.

Města: Bojkovice a Uherský Brod.

Obce: Bánov, Březová, Bystřice pod Lopeníkem, Dolní Němčí, Drslavice, Horní Němčí, Hostětín, Hradčovice, Komňa, Korytná, Lopeník, Nezdenice, Nivnice, Pašovice, Pitín, Prakšice, Rudice, Slavkov, Starý Hrozenkov, Strání, Suchá Loz, Šumice, Vápenice, Veleřtiny, Vlčnov, Vyškovec, Záhorovice, Žitková. [22]

Ke dni 31. 12. 2016 bylo evidováno 52 310 osob s platným trvalým pobytem na území správního obvodu Uherský Brod. [22]

7 MĚSTO UHERSKÝ BROD

Město Uherský Brod je územním samosprávním celkem, vykonává svou pravomoc v samostatné, přenesené a rozšířené působnosti. Leží převážnou částí severně od řeky Olšavy. Řeka Olšava lemují jak železnice, tak i silnice. Mimo silnice I. a II. třídy se zde nachází silnice I. třídy spojující Českou republiku se Slovenskou: I/50 – Uherský Brod – Starý Hrozenkov – Slovenská republika. Ke dni 31. 12. 2016 bylo evidováno 16 539 občanů hlášených k trvalému pobytu v Uherském Brodě. [22]

Obrázek č. 3 Město Uherský Brod, [vlastní]

Uherský Brod vytváří středisko vyšší správy, zaměstnanosti, služeb, školství, kultury i sportu. V posledních letech zde byla rozšířena i síť cyklostezek. Vzniklo tak spojení města s okolními obcemi (Šumice, Nivnice, Havřice a část stezky ve směru Luhačovice).

Sídlí zde, mimo jiné, firmy Česká zbrojovka a.s., Slovácké strojírny a.s., Raciola - Jehlička s.r.o., Kasko spol. s.r.o., Araver CZ s.r.o. a další. Na území města podniká také řada právnických a podnikajících fyzických osob.

7.1 Historie města Uherský Brod

Počátky historického osídlení Uherského Brodu sahají do 10. - 12. století. Původní osada tvořila důležitou pevnost na hranici Moravy a Uherského státu. Příhodná poloha, mírné klimatické podmínky a blízkost obchodních cest vytvořily předpoklady k tomu, aby osada vyrostla v silné hospodářské středisko. Jako hraniční město musel Uherský Brod čelit nájezdům Uhrů a v období husitských válek se stal průchodištěm husitských vojsk. Doba pobělohorská nepříznivě zasáhla do života města, které bylo sužováno ničivými nájezdy vojsk a morovými ranami. Tyto pohromy byly příčinou hospodářského úpadku, ze kterého se město na začátku 18. století vzpamatovalo. Po napoleonských válkách začala převažovat ve městě německá a židovská komunita, jejichž vliv neoslabily ani revoluční události roku 1848. Ve druhé polovině 19. století dochází k rozvoji průmyslové výroby. Uherský Brod se stává sídlem okresního hejtmanství a začíná nové období rozvoje města. Avšak to s sebou přineslo různé negativa. Zvýšila se kriminalita, nezaměstnanost, mnozí lidé propadli alkoholu a jiným návykovým látkám, hraní na výherních automatech, objevily se znaky extremismu a rasové nesnášenlivosti. [23]

7.2 Organizační struktura města Uherský Brod

V Uherském Brodě odpovídá za krizové řízení Městský úřad Uherský Brod. Úkoly města v oblasti ochrany obyvatelstva, obrany, krizového řízení řeší Odbor kanceláře tajemníka. Kontaktními osobami jsou:

- Ing. Kamil Válek – tajemník městského úřadu,
- Ing. Vlastimil Hradil – pracovník krizového řízení.

Bezpečnostní rada města a ORP Uherský Brod slouží starostovi města Uherský Brod pro přípravu na krizové situace. Předsedou je starosta města, který jmenuje další členy bezpečnostní rady. Zasedání bezpečnostní rady probíhá minimálně dvakrát ročně, posuzuje se především zabezpečení a stav připravenosti na krizové situace ve správním obvodu ORP Uherský Brod. K členům bezpečnostní rady patří příslušníci Policie ČR a HZS Zlínského kraje, zaměstnanci Městského úřadu Uherský Brod, ale také starosta města Bojkovice, a to především kvůli společnosti Zeveta a.s., která se nachází v Bojkovicích a podle zákona č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií spadá do podniků skupiny „B“.

Tabulka č. 3 Bezpečnostní rada ORP a města Uherský Brod

Členové Bezpečnostní rady města a ORP Uherský Brod	
Jméno	Funkce
Ing. Patrik KUNČAR	Starosta města Uherský Brod
Ing. Jan HRDÝ	Místostarosta
Ing. Kamil VÁLEK	Tajemník městského úřadu
Mgr. Martin OMELKA	Vedoucí Obvodního oddělení Policie ČR
Ing. Jaroslav OLBERT	Ředitel Územního odboru Hasičského záchranného sboru Zlínského kraje
Ing. Petr VOZÁR	Vedoucí odboru životního prostředí a zemědělství
Ing. Vlastimil HRADIL	Tajemník Bezpečnostní rady
Ing. Petr VICENÍK	Starosta města Bojkovice

Upraveno z [24]

Krizový štáb ORP Uherský Brod zřizuje starosta města Uherský Brod a jmenuje další členy štábu. Když se členové krizového štábu sejdou na určeném místě a v určenou dobu, zahájí nepřetržitou činnost stálá pracovní skupina krizového štábu. Zasedání krizového štábu se svolává podle potřeby. Krizový štáb projednává možnost řešení krizové situace a navrhuje opatření starostovi města Uherský Brod. Může být svolán k řešení krizových situací, evakuaci aj.

Členy krizového štábu ORP Uherský Brod jsou členové bezpečnostní rady ORP Uherský Brod, zaměstnanci Městského úřadu Uherský Brod, zástupci základních složek IZS a odborníci s ohledem na druh řešené mimořádné události nebo krizové situace.

Tabulka č. 4 Krizový štáb ORP Uherský Brod

Pořadí	Funkce v KŠ ORP	Jméno a příjmení	Organizace
1.	Předseda	Patrik KUNČAR	MěÚ UB
2.	Zástupce	Jan HRDÝ	MěÚ UB
3.	Člen	Kamil VÁLEK	MěÚ UB
4.	Člen	Martin OMELKA	OO PČR UB
5.	Člen	Jaroslav OLBERT	HZS ZLK ÚO UH
6.	Člen	Petr VOZÁR	MěÚ UB
7.	Člen	Petr VICENÍK	MěÚ Bojkovice
8.	Tajemník KŠ ORP	Vlastimil HRADIL	MěÚ UB
9.	Pracovníci ORP	Martin KUBIŠ	MěÚ UB
10.		Petr VRÁNA	MěÚ UB
11.		David SURÝ	MěÚ UB
12.		Radek ŠUSTEK	MěP UB
13.		Marie KLUZOVÁ	MěÚ UB
14.		Vladimír JOCHIM	MěÚ UB
15.		Ludmila KOSTELNÍKOVÁ	MěÚ UB
16.		Jiří VRBA	MěÚ UB
17.		Zdenka MIKLÍČKOVÁ	MěÚ UB
18.		Robert VRÁBLÍK	MěÚ UB
19.		Karel KHIR	MěÚ UB
20.		Bohumír GOTTFRIED	MěÚ UB
21.		Lenka ŠUPKOVÁ	MěÚ UB
22.		Markéta GAJDŮŠKOVÁ	MěÚ UB
23.		Marie KUBÁNÍKOVÁ	MěÚ UB
24.		Pavel ZEMÁNEK	MěÚ UB
25.	Pracovníci IZS a jiní odborníci	Milan MATYÁŠ	HZS ZLK ÚO UH
26.		Rostislav BENEŠ	ZZS ZK UB
27.		Zástupce AČR	KVV Zlín
28.		Ferdinand KUBÁNÍK	Nemocnice UB
29.		Miroslav JANČA	KVS UH
30.		Jarmila VOJTÍKOVÁ	ZÚ Ostrava - pobočka UH
31.		Jiří ŠOBÁŇ	JSDH UB

Upraveno z [25]

Povodňové orgány zabezpečují řízení ochrany před povodněmi (příprava na povodňové situace, řízení, organizaci a kontrola činností v průběhu povodně a v období následujícím bezprostředně po povodni).

V době mimo povodeň jsou povodňovými orgány [26]:

Městský úřad Uherský Brod - Odbor životního prostředí a zemědělství - Oddělení státní správy v oblasti životního prostředí

Vedoucí Odboru: Ing. Petr Vozár

Vedoucí oddělení: Ing. Petr Šimčík

Příslušný vodohospodář: Ludmila Dlapová, RNDr. Svatopluk Vaculík
--

Krajský úřad Zlínského kraje - Odbor životního prostředí a zemědělství - Oddělení vodního hospodářství

Vedoucí oddělení: Ing. Dana Zápecová

Povodňovou komisi ORP Uherský Brod zřizuje starosta města Uherský Brod a je zároveň i předsedou. Další členy jmenuje ze zaměstnanců městského úřadu a z osob, které jsou schopné zabezpečit úkoly při ochraně před povodněmi (dobrovolní hasiči, vlastníci stavebních strojů nebo prostředků sloužící k likvidaci následků, vlastníci písku apod.).

Mezi členy patří: zástupce HZS, zástupce městské policie (pomáhá při dopravním řešení, evakuacích...), zástupce správce povodí Moravy (znalosti prostředí a vodních poměrů) a také pracovník krizového řízení.

Povodňovou komisi města Uherský Brod zřizuje rada města k plnění úkolů při ochraně před povodněmi.

Tabulka č. 5 Povodňová komise ORP Uherský Brod

	Funkce v komisi	Jméno a příjmení	Organizace	Funkce na pracovišti
1.	Předseda	Patrik KUNČAR	MěÚ Uherský Brod	Starosta
2.	Místopředseda	Jan HRDÝ	MěÚ Uherský Brod	Místostarosta
3.	Tajemník	Petr ŠIMČÍK	MěÚ Uherský Brod	Zástupce vedoucího OŽP
4.	Člen	Kamil VÁLEK	MěÚ Uherský Brod	Tajemník MěÚ Uherský Brod
5.	Člen	Jiří VRBA	MěÚ Uherský Brod	Vedoucí OSÚ
6.	Člen	Markéta GAJDUŠKOVÁ	MěÚ Uherský Brod	Vedoucí OŠKS
7.	Člen	Josef GAVENDA	Povodí Moravy, s.p. - Provoz Uh. Hradiště	x
8.	Člen	Milan HORÁK	E.ON, Otrokovice	x
9.	Člen	Vlastimil HRADIL	MěÚ Uherský Brod	Krizové řízení
10.	Člen	Vladimír JOCHIM	MěÚ Uherský Brod	Vedoucí oddělení informatiky
11.	Člen	Milan JURÁK	Lesy ČR	x
12.	Člen	Martin KUBIŠ	MěÚ Uherský Brod	Vedoucí OS
13.	Člen	Radim KUNOVSKÝ	Slovácké vodárny a kanalizace a.s	x
14.	Člen	Milan MATYÁŠ	HZS ZK, územní odbor Uherské Hradiště	Vedoucí pracoviště
15.	Člen	Pavel NENÁL	Ředitelství silnic Zlínského kraje	Vedoucí majetkové správy ŘS
16.	Člen	Martin OMELKA	Policie ČR, obvodní oddělení Uherský Brod	Vedoucí
17.	Člen	Josef POMYKAL	JMP a.s	Vedoucí provozu JMP
18.	Člen	Jiřina STRÁŽNICKÁ	Krajská hygienická stanice	Referent KHS

Upraveno z [26]

7.3 Bezpečnost obyvatel města Uherský Brod

Podle zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon) zajišťuje **městský úřad** připravenost města na řešení krizových situací. **Starosta města** Uherský Brod k řešení krizových situací zřizuje bezpečnostní radu města jako svůj poradní orgán (viz. Tabulka č. 3) a může svolat krizový štáb města jako orgán pracovní (viz. Tabulka č. 4).

Ve městě Uherský Brod dále sídlí tyto složky IZS:

- Policie ČR,
- Hasičský záchranný sbor se stanicí v Uherském Brodě,
- Poskytovatelé zdravotnické záchranné služby s výjezdovým stanovištěm v Uherském Brodě,
- Městská policie Uherský Brod,
- Jednotky sboru dobrovolných hasičů Uherský Brod,
- Městská nemocnice s poliklinikou Uherský Brod a Oblastní charita Uherský Brod.

1. Varování a informování obyvatelstva města Uherský Brod

HZS ČR provozuje jednotný systém varování a vyrozumění obyvatelstva, který je zabezpečený prostřednictvím elektronických akustických sirén doprovázených verbální informací. Všechny obce mají k dispozici elektronické sirény, které jsou napojené na tento systém umožňující včasné varování. [16]

Varování a informování obyvatel je v Uherském Brodě zabezpečeno formou městského rozhlasu. V případě technické poruchy je k dispozici náhradní způsob varování obyvatelstva, a to vybavenost městské policie megafony. Tyto megafony mohou být umístěny na dopravní prostředky městské policie.

2. Městská policie a kamerový dohlížecí systém

V roce 1991 město Obecně závaznou vyhláškou č. Z1/1991 zřídilo Městskou policii sloužící k potírání kriminality na svém území, která přispívá k ochraně a bezpečnosti osob a majetku. V Uherském Brodě má zřízenou tísňovou linku 156, kterou mohou občané využívat i v případě přivolání hasičů a ostatních složek IZS.

Ke zlepšení bezpečnostní situace města Uherský Brod přispělo zřízení městského kamerového dohlížecího systému (dále jen MKDS), který obsluhuje Městská policie. Tento systém

byl vybudován tak, aby byla pokryta co největší část území, kde nejčastěji docházelo k pře-stupkovému jednání. Prostřednictvím Městské policie jsou pořádány přednášky a besedy pro děti předškolního a školního věku a seniory. Dále preventivní formou publikují v měsíčníku Brodský zpravodaj články vztažené k aktuálním problémům, které se na území vyskytují. [27]

3. Informování občanů formou SMS zpráv

Městský úřad Uherský Brod zřídil službu informování občanů formou SMS zpráv¹⁰. Uživatelům, kteří se k této službě přihlásí, budou zasílány SMS zprávy o mimořádných událostech a krizových situacích ve městě. Systém informování obyvatel formou SMS zprávy slouží především k včasnému varování při zvýšené hladině řeky Olšavy nebo jako varování při úniku nebezpečné látky do ovzduší apod. Zavedení této služby je obzvlášť přínosné pro ty občany, kteří se nachází v obytné zóně v záplavovém území nebo v okolí provozů, kde by mohl hrozit únik chemických látek. [28]

4. Zřízení Jednotky sboru dobrovolných hasičů Uherský Brod

Jednotka sboru dobrovolných hasičů se podílí na ochraně životů, zdraví a majetku občanů v katastru obce. Na základě zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně je obec povinna tuto jednotku zřídit. Dále je obecní úřad povinen vydat požární řád obce a plnit další nařízení, které jsou stanovené tímto zákonem. [7]

Tabulka č. 6 Početní stav JSDH města Uherský Brod

Jednotka SDH	Kategorie	Počet členů
JSDH Uherský Brod	JPO V	16
JSDH Těšov	JPO V	27
JSDH Havříce	JPO V	15

Upraveno z [29]

V příloze P II je uvedena kategorie, početní stav a vybavení zřizovaných JSDH města Uherský Brod.

¹⁰ Informování občanů formou SMS zpráv je především efektivní pro handicapované občany, kteří jsou hluchoněmi a nemohli by být informováni prostřednictvím městského rozhlasu.

První zmínky o sboru dobrovolných hasičů (dále jen „SDH“) v Uherském Brodě jsou datovány již v 19. století. Konec 20. století a s ním spojený rozvoj průmyslu kladl velké nároky na hasiče jak po odborné stránce, tak především na jejich vybavení. Z tohoto důvodu se stala požární ochrana v Uherském Brodě výsadou profesionálů. Výjezdová jednotka SDH postrádala moderní ochranné pomůcky a zásahovou techniku, proto zasahovala minimálně. V roce 2007 v Brodě začaly hořet tisíce tun pneumatik a zásah ukázal na dosud opomíjenou potřebu jednotek SDH, ale také na její nedostatečné vybavení ochrannými prostředky a zásahovou technikou. Po této mimořádné události byla přislíbena výrazná pomoc ze strany města, která se projevila navýšením rozpočtu. Díky tomu byly zakoupeny dýchací přístroje, zásahové obleky, zásahová obuv pro členy a další technika. [30]

Obrázek č. 4 SDH Uherský Brod, Iveco Eurocargo, zdroj: Tomáš Haloda

V současné době je výjezdová jednotka schopna zásahu v kteroukoliv dobu v počtu min. 1+5 do 10 minut. Rok 2013 byl rekordním v počtu výjezdů sboru. [30]

7.4 Mimořádné události ve městě Uherský Brod

Informace a historická data o mimořádných událostech, které se ve městě Uherský Brod vyskytly během uplynulých let, byly čerpány z hasičské kroniky, knihy o Uherském Brodě a archivu sboru dobrovolných hasičů. Tabulka níže je sestavená pomocí metody sběru informací. Znárodnuje nejzávažnější mimořádné události nastalé za období 1919 – 2017.

Tabulka č. 7 Výčet nejzávažnějších mimořádných událostí ve městě Uherský Brod

Rok	Druh mimořádné události
1919	Povodeň
1941	Požár židovské synagogy. Tu zapálili nacisté, hasičům nebylo dovoleno zasahovat. Jejich činnost se omezila na ochranu okolí.
1958	Povodeň větší než stoletá, průtok Olšavy byl $250 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$. Došlo k zaplavení velkého území kolem toku Olšavy.
1967	V roce 1961 začaly v Maršově sesuvy půdy a objevovaly se praskliny na domech. V roce 1967 bylo konstatováno, že se jedná o přírodní katastrofu a byla nařízena okamžitá evakuace. V domě nařízené evakuace zde bylo 33 domů se 117 obyvateli.
1972	Kulminace při 606 cm a průtoku $202 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$. Jednalo se o povodeň v úrovni stoleté vody a opět došlo k zaplavení velké části města z toku Olšavy a dále zpětnou vodou z kanalizace.
1972	Dochází k požáru Závodního klubu. Hasebních prací se účastnilo 12 sborů z okolí.
1997	Povodeň vzniklá v důsledku extrémních srážek. Bylo dosaženo III. stupně povodňové aktivity, kulminace odpovídala cca dvacetileté vodě. K zaplavení však nedošlo.

Rok	Druh mimořádné události
2002	Únik amoniaku v pivovaru Janáček. Nedošlo k ohrožení obyvatel ani škodám na majetku.
2003	Povodeň
2004	Větrná smršť, přívalové deště.
2005	Povodeň
2006	Požár bytového domu.
2006	Únik manganistanu draselného do řeky Olšavy. Za únik chemické látky byli odpovědní pracovníci soukromé firmy. Zasažení vodní hladiny bylo v délce 2 – 3 km. Došlo k úmrtí několika desítek ryb.
2007	Požár pneumatik, byl vyhlášen 3. stupeň požárního poplachu. Odborníci naměřili v místě požáru a jeho blízkosti překročení stanovených bezpečnostních limitů u oxidu uhelnatého. Požárem způsobené škody byly předběžně vyčísleny na 35 mil. Kč.
2007	JSDH se účastnila likvidačních prací při úniku ropných látek z požárem poškozených strojů na místní čistírnu odpadních vod.
2008	Požár skládky odpadů.
2008	Silný vítr a dešť.
2009	Požáry bytů, sklepních prostor a chaty.
2010	Povodeň.
2010	Únik amoniaku v prostorách zimního stadionu. Během zásahu nedošlo k zasažení ani zranění osob.

Rok	Druh mimořádné události
2010	Výbuch plynu v rodinném domě. Uvnitř objektu byl nalezen mrtvý majitel.
2011	Požár z odpadu drcený pneumatik. Po téměř čtyřech letech se začaly do areálu firmy zpracovávající pneumatiky v Uherském Brodě na ulici Vazová opět sjíždět hasičské vozy.
2011	Požár zbytkového střelného prachu v tunelu místní zbrojovky.
2012	Požár skládky odpadů.
2012	Rallye show s úmrtím.
2012	Sněhové kalamity a námrazy.
2014	Požár travního porostu.
2014	Únik nafty do řeky Olšavy.
2015	Aktivní střelec usmrtil 8 osob v restauraci Družba a o necelé 2 hodiny později spáchal sebevraždu.
2015	Požár strniště.
2016	Požár v jedné z výrobních hal České zbrojovky.
2016	Požár pole.
2017	Dopravní nehoda s následným požárem.

[vlastní]

Z výčtu nejzávažnějších mimořádných událostí ve městě Uherský Brod vyplývá, že se ve městě nejčastěji vyskytují požáry, které jsou zapříčiněné selháním lidského faktoru. Relativně často dochází k průmyslovým haváriím spojeným s následným požárem. Další neméně závažnou mimořádnou událostí jsou provozní havárie s následným únikem nebezpečné che-

mické látky, resp. amoniaku. Nelze opomenout ani mimořádné události živelního charakteru, a to především povodně a záplavy. Řeka Olšava se každým rokem na jaře s přívalovými dešti poměrně rozvodňuje.

Nejvíce bylo město zasaženo povodní v letech 1919, 1958, 1972, 1997 a 2010. Další hrozbou, která způsobuje požáry, jsou extrémní vedra a sucha, která způsobují požáry polí, travních porostů a jiné flory. Za zmínku stojí i dřívější sesuvy půdy v oblasti Maršov.

8 HROZBY A RIZIKA VE MĚSTĚ UHERSKÝ BROD

Základním předpokladem pro zajištění ochrany životů a zdraví osob, životního prostředí a majetkových hodnot je schopnost rozvíjet určitá preventivní opatření, což by se neobešlo bez analýzy rizik a hrozeb na určitém území.

Území Zlínského kraje patří mezi lokality, kde se vyskytují převážně živelní pohromy, zejména vichřice, námrazy, sesuvy půdy a obtížná vedra a sucha. Za zdroj informací byl použit především Krizový plán ORP Uherský Brod a záznamy v kronikách SDH Uherský Brod a HZS Zlínského kraje.

8.1 Přehled zdrojů rizik města Uherský Brod

Město Uherský Brod vytváří středisko vyšší správy, zaměstnanosti a také služeb. Provozuje zde výrobu řada velkých firem, kde hrozí hned několik rizik spojených s únikem nebezpečných látek, požáry či zamoření půdy, ačkoli kontroly podléhají bezpečnostním předpisům. Území města ale patří do lokalit, kde se vyskytují především živelní pohromy.

Město Uherský Brod je ohroženo následujícími zdroji rizik, která mohou zavinit nebo způsobit vznik mimořádné události nebo krizové situace.

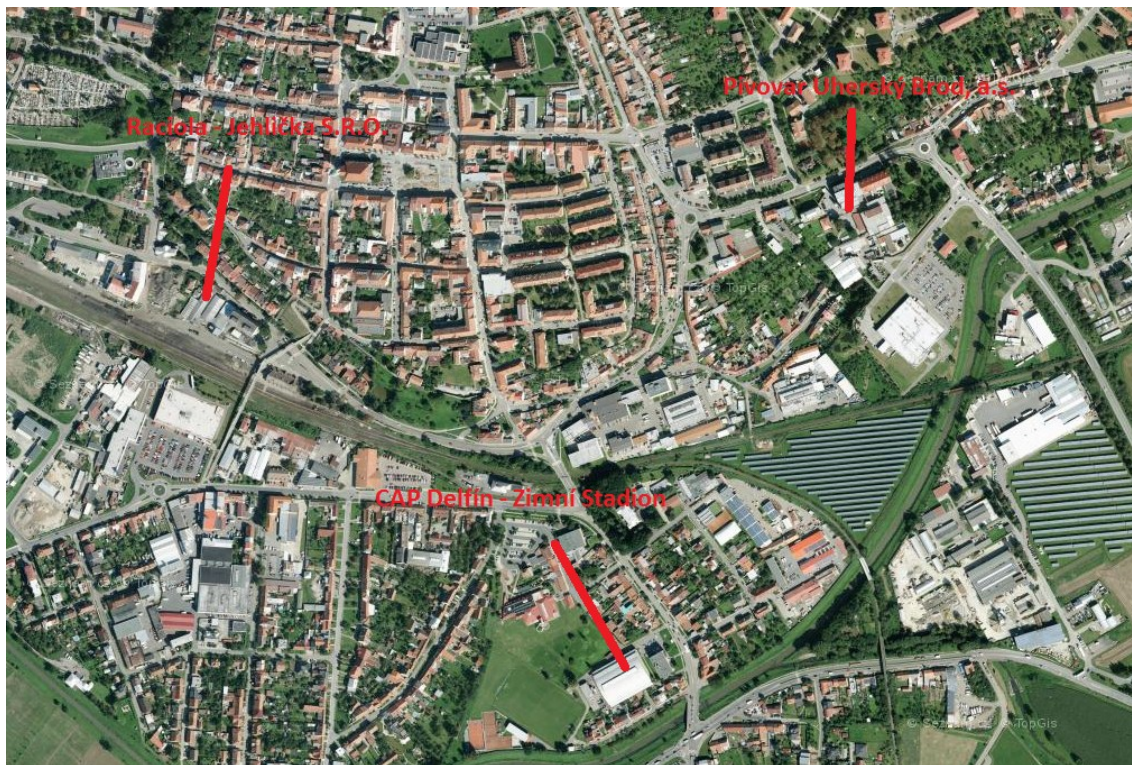
1. Únik nebezpečných látek

Zimní stadion je sportovní zařízení, které poskytuje své služby široké veřejnosti z regionu. V hlavní sezónu nabízí ledovou plochu v době od září do konce března. Zimní stadion byl od roku 2009 do roku 2012 postupně rekonstruovaný, jednalo se o zejména o opláštění budovy a kompletní rozvody vody. Jako chladicí medium se využívá amoniak, jehož celkový obsah činí 6 tun. Při úniku této nebezpečné látky může být ohroženo až 4 000 osob. [31]

Pivovar Uherský Brod, a.s. byl v roce 1993 zrekonstruován, díky čemuž se stal jedním z nejmodernějších podniků svého druhu ve střední Evropě. Má stanovenou politiku jakosti a politiku ochrany životního prostředí. Jako chladicí medium se využívá amoniak, jehož obsah v pivovaru činí 5 tun. Při úniku této látky by mohlo dojít k ohrožení 2 000 osob. [32]

Raciola Uherský Brod, s.r.o se zabývá zpracováním drůbeže, výrobou a prodejem drůbežích specialit. Zpracování drůbeže probíhá ve 2 provozech, které jsou pod dohledem státní veterinární správy. Výrobky jsou dodávány do obchodních řetězců, velkoobchodů a malo-

obchodních sítí. Podniková prodejna je i v Uherském Brodě. Jako chladící medium se využívá amoniak, jehož celkový obsah je 1,5 tuny. Při úniku by mohlo dojít k ohrožení 2 000 osob. [33]

Obrázek č. 5 Alokace zimního stadionu, Pivovaru Janáček a Racioly Jehlička

RPG Recycling, s.r.o. je společností, která se zabývá sběrem, svozem a recyklací pneumatik, ale také výrobou dále použitelných produktů – pryžový granulát, textilní vlákno, ocelový kord. V České republice jsou jedinou společností, která má ve svém portfoliu činností veškeré tyto aktivity. Při průmyslové havárii může dojít k požáru velkého rozsahu, což by mohlo ohrozit až 15 000 obyvatel. [34]

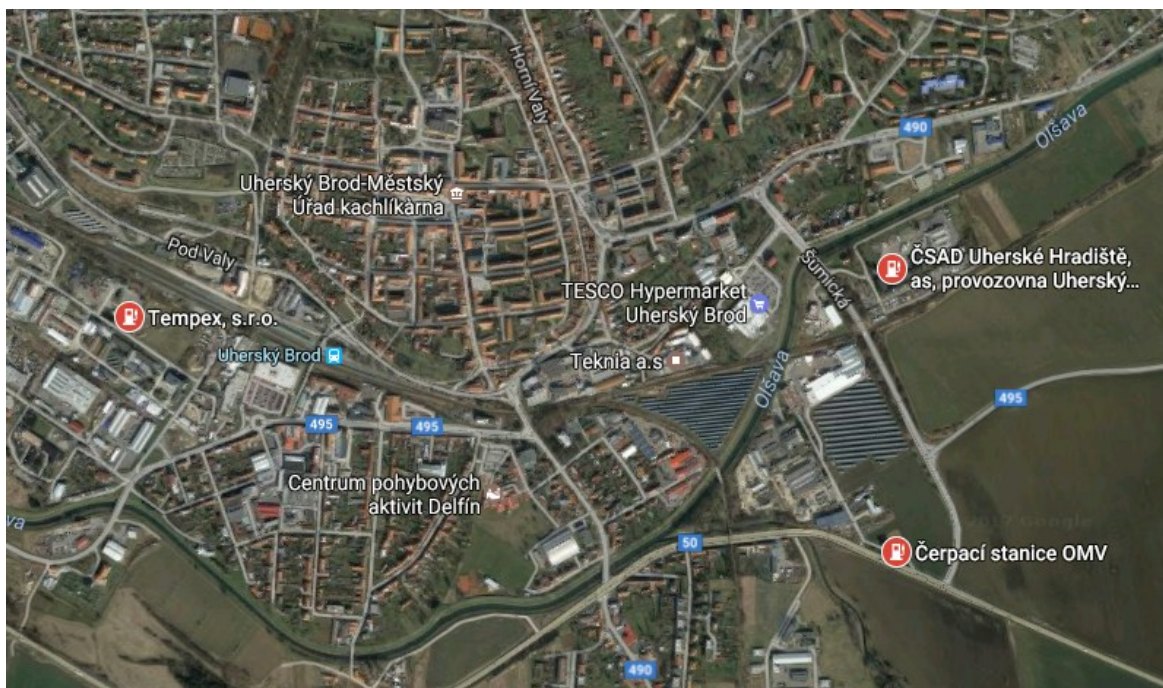
Česká zbrojovka, a.s. je podnikem, který vyrábí zbraně pro ozbrojené složky, armádu a policie, jakožto i pro sportovní a lovecké účely, speciální nářadí pro strojírenskou výrobu a také v působí v oblasti výroby dílů a sestav pro letecký a automobilový průmysl. [35] V souvislosti se vznikem provozní havárie může dojít zejména k požárům.

Dalšími podniky, kde může hrozit únik nebezpečné látky nebo požár, jsou:

- **Slovácké strojírný, a.s.** – výroba zdvihacích a manipulačních zařízení,
- **CPA Delfín** – aquapark,
- **Teknia Uherský Brod, a.s.** – výroba plastových výrobků,
- **MANN + HUMMEL (CZ) s.r.o.** - výroba chladicích a klimatizačních zařízení,
- **IMOPRA s.r.o.** – obrábění,
- **RUMPOLD UHB, s.r.o.** - shromažďování a sběr odpadů, kromě nebezpečných,
- **ZEMASPOL Uherský Brod a.s.** – smíšené hospodářství. [36]

Dále je třeba zmínit čerpací stanice pohonných hmot ve městě Uherský Brod, kde je riziko úniku nebezpečné látky spojené s požárem. Těmito stanicemi jsou:

- **Čerpací stanice ČSAD Uherské Hradiště,**
- **Čerpací stanice TEMPEX,**
- **Čerpací stanice OMV.**

Obrázek č. 6 Alokace čerpacích stanic ve městě Uherský Brod

Čerpací stanice TEMPEX leží v zastavěném území. Další dvě čerpací stanice jsou na okraji města.

2. Havárie v silniční dopravě

Na území města Uherský Brod prochází významná silnice I. třídy č. 50 Brno - Uherský Brod – Starý Hrozenkov – Slovensko. Provoz na této dopravní komunikaci je značně frekventovaný, proto často dochází k dopravním nehodám. Tyto nehody jsou analyzovány a navrhuje se vhodná opatření ke zlepšení situace. [22]

3. Havárie v železniční dopravě

Územím města Uherský Brod prochází železniční trať č. 341 ve směru:

- Brno – Uherský Brod – Bylnice,
- Staré Město u Uherského Hradiště – Uherský Brod – Luhačovice.

Zde je riziko železniční havárie, které může nastat při přepravě osob, zvířat nebo materiálů nebo může dojít k úplnému přerušení dopravního spojení. [25]

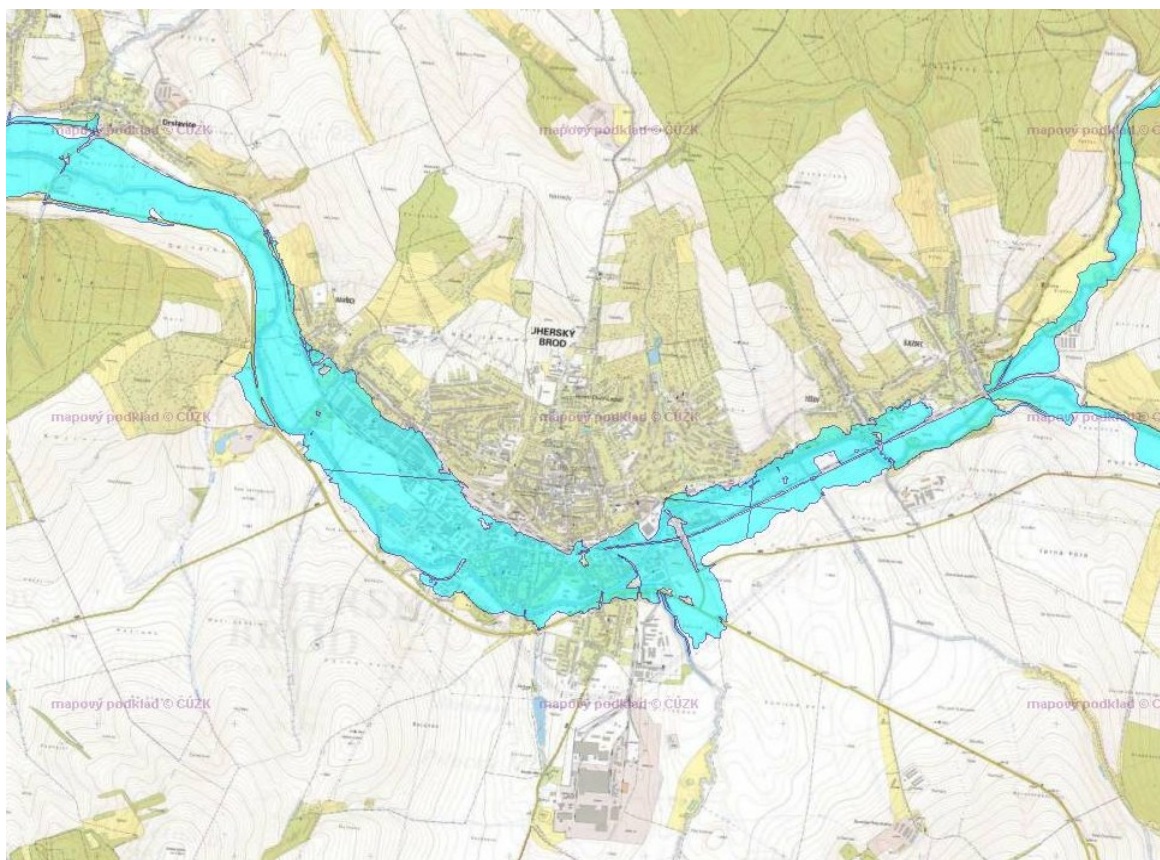
4. Přírodní povodeň

Hlavním tokem, který protéká městem, je řeka Olšava, která je levostranným přítokem řeky Moravy. Délka toku je 44,9 km a plocha povodí měří 520,5 km². Jejím pravostranným přítokem na území města Uherský Brod je Luhačovický potok a Havřícký potok, levostranným přítokem je Bánovský potok, Nivnička, Mlýnský potok, Černý potok a Chrástka. Na území města Uherský Brod je při povodni ohrožováno téměř 800 objektů, které trvale obývá 1 430 obyvatel. [26]

Kromě obyvatel v těchto ulicích sídlí v záplavovém území hned několik firem, které by mohly být při povodni zdrojem ohrožení. Jedná se především o tyto firmy:

- **3 čerpací stanice,**
- **Česká Zbrojovka, a.s.,**
- **Pivovar Uherský Brod,**
- **Sběrný dvůr Havříce,**
- **Sběrný dvůr Vazová,**
- **Slovácké strojírny, a. s.,**
- **průmyslové, výrobní a skladovací podniky,**
- **CPA Delfín a zimní stadion**
- **E.ON - Transformovna Uherský Brod** – město by bylo ohroženo výpadkem elektrické energie (blackout),

Dále například: fotbalové hřiště, TESCO, auto-myčka Rytina, stravovací a pohostinná zařízení, Střední obchodní škola aj.

Obrázek č. 7 Záplavové území při Q100 – Olšava

Řeka Olšava může zaplavit území od řeky až po železniční trať, což může způsobit znemožnění silniční i železniční dopravy.

5. Zvláštní povodeň

Na vodních tocích na území města se nenachází žádná vodní díla, která by mohla vyvolat povodeň většího rozsahu. Mimo území ale leží 3 nádrže - **vodní nádrž Bojkovice** (přibližně 20 km od města), **vodní nádrž Ludkovice** (10 km od města), **vodní nádrž Luhačovice** (10 km od města). V případě havárie by tyto nádrže mohly vyvolat zvláštní povodeň, přičemž by mohlo být ohroženo až 20 000 obyvatelstva žijícího v ohrožených obcích správního obvodu ORP Uherský Brod. Na území města Uherský Brod by rozsah záplavy přesahoval záplavové území při Q100. [26]

6. Ostatní živelní pohromy

Na území města Uherský Brod se převážně vyskytují živelní pohromy typu **vichřice, ná-mrazy a obtížná vedra a sucha**. [25] Ve městě Uherský Brod se dále můžou vyskytnout tyto hrozby, které by mohly způsobit vznik krizové situace:

- **blesky,**
- **příválové deště a záplavy,**
- **zemětřesení a sesuvy půdy,**
- **silné mrazy, ledovka, sněhové vánice,**
- **zanášení koryt vodních toků,**
- **požáry přírodního charakteru,**
- **krupobití aj,**

Dalším zdrojem rizika může být **epidemie, epizootie a epifytie**.

7. Úmyslná škodlivá lidská činnost

Se vznikem soukromých firem, výstavbou nových domů, rozvojem školství aj. se z Uher-ského Brodu stalo „živé“ město, což s sebou přineslo určitá negativa. Zvýšila se **kriminalita**, objevily se znaky **extremismu a rasismu**. I blízkost státní hranice se Slovenskem přinesla celou řadu problémů, především migraci obyvatel ze Slovenska, ale i zvýšený počet krádeží ve městě. Objektem jsou osobní vozidla, kdy blízkost hranic a kvalitní komunikace vytváří rychlou možnost úniku pachatelů s ukradenými vozidly. [27]

Dalšími hrozbami jsou především:

- **vandalismus a krádeže,**
- **teroristický čin,**
- **násilná kriminální činnost,**
- **teroristický útok.**

Dále je třeba zmínit negativní dopady lidské činnosti, které by mohly neméně ohrozit oby-vatele města Uherský Brod, materiální hodnoty a životní prostředí. Jde zejména o působení chemických prostředků v zemědělství, průsaky ze skládek komunálních odpadů, znečištění ovzduší a nelegální skládky nebezpečného odpadu.

V příloze IV. Statistické údaje v oblasti kriminality jsou znázorněny statistiky přečinů a zlo-činů, věku pachatelů trestních činností a obětí trestních činností v roce 2012.

9 ANALÝZA RIZIK VE MĚSTĚ UHERSKÝ BROD

Základní aspekt sloužící ke snížení rizik na určitém území tvoří analýza rizik, která spočívá v definování hrozeb, jež by mohly ohrozit klíčová aktiva - životy, zdraví, majetek a životní prostředí. Tyto rizika musí být neodkladně minimalizována.

Jako první analytická metoda byla použita metoda expertních odhadů, která je přínosná pro následné plánovací činnosti. Další metoda, jež byla využita, je jednoduchá bodová poloquantitativní metoda, která spočívá v přiřazení jednotlivých hodnot ukazatelů do tabulky s hrozbami a v následném dosazení do rovnice, díky čemuž lze zjistit míru rizika.

9.1 Metoda expertních odhadů

Základ Metody expertních odhadů je tvořen stanovením ukazatelů podle daných kategorií se zahrnutím účinku mimořádné události a stanovuje míru rizika pro možnost porovnání jednotlivých typů mimořádných událostí. Finální výsledek umožní seřazení jednotlivých mimořádných událostí podle rizikovitosti od nejvyšší po nejnižší. [37]

1. Stanovení kvantitativních ukazatelů

Kvantitativní ukazatelé pro každý zvažovaný typ mimořádné události se stanovují ve třech základních skupinách – charakteristika, ohrožení, opatření.

- **Charakteristika**

Pravděpodobnost vzniku mimořádné události je vyjádřena jako procento výskytu ročně (1x ročně = 100%).

Tabulka č. 8 Stupnice ukazatele pravděpodobnosti

Možné hodnoty						
Stupnice	1	2	4	10	100	200
Pravděpodobnost vzniku (P)	Každých 100 let	Každých 50 let	Každých 25 let	Každých 10 let	1x ročně	2x ročně

Upraveno z [37]

Predikce je odhad, kolik času dopředu můžeme předpovídat mimořádnou událost. Dobu trvání chápeme jako čas, po který mimořádná událost ohrožuje okolí.

Tabulka č. 9 Stupnice ukazatelů predikce a doby trvání

Možné hodnoty					
Stupnice	1	2	3	4	5
Predikce (PR)	Méně než 1 hodina	1 hodina až 1 den	1 den až 1 měsíc	1 měsíc až 1 rok	Více než 1 rok
Doba trvání (T)	Méně než 1 hodina	1 hodina až 1 den	1 den až 1 měsíc	1 měsíc až 1 rok	Více než 1 rok

Upraveno z [37]

- **Ohrožení**

Tento ukazatel stanovuje pět základních aktiv, která mohou být ohrožena.

Tabulka č. 10 Stupnice ukazatelů ohrožení

Možné hodnoty					
Stupnice	0	1	2	3	4
Obyvatelstvo (O)	Bez ohrožení	Jednotlivé osoby	Nejvýše 100 osob	100 až 1000 osob	Více jak 1000 osob
Plocha (S)	Řádově v m ²	Do 500 m ²	Do 10 000 m ² (1 ha)	Do 1 km ²	Více jak 1 km ²
Budovy, obce (B)	Bez ohrožení objektů	Jednotlivý ob- jekt nebo část	Více jak jeden objekt	Část obce nebo areálu podniku	Celé obce
Dopravní Prostředky (D)	Bez účasti dopravních prostředků	Jednotlivé prostředky osobní nebo nákladní do- pravy	Jednotlivé prostředky hromadné do- pravy osob	Železniční soupravy, le- tecká a lodní přeprava,	
Chov zvířat (C)	Bez ohrožení zvířat	Jen jednotlivá zví- řata	Cenný chov zvířat	Několik chovů hospodářských zvířat	

Upraveno z [37]

- **Opatření**

Dalším ukazatelem jsou opatření, která je potřebná provést v případě vzniku mimořádné události.

Tabulka č. 11 Stupnice ukazatelů opatření

Možné hodnoty				
Stupnice	1	2	3	4
Potřeba sil a prostředků (Z)	Základní složky IZS	Základní a ostatní složky IZS okresu	Základní a ostatní složky IZS i z jiných okresů	Pomoc i dle §22 z. 239 nebo zahraniční pomoc
Nutnost koordinace složek (K)	Bez nutnosti koordinace	Koordinace velitelem zásahu	Zřízení štábu velitele zásahu, rozdělení místa zásahu na sektory a úseky	Koordinace na strategické úrovni (aktivace krizového štábu)

Upraveno z [37]

2. Dosazení hodnot do tabulky

Do tabulky jsou metodou expertních odhadů dosazeny patřičné ukazatele skupiny charakteristika, ohrožení a opatření.

Tabulka č. 12 Dosazení hodnot ukazatelů pro město Uherský Brod

Riziko	Ukazatel									
	Charakteristika			Ohrožení					Opatření	
	P	PR	T	O	S	B	D	C	Z	K
Přírozená povodeň	10	3	3	4	4	3	1	1	3	4
Povodeň zvláštní	1	1	3	4	4	4	2	1	3	4
Extrémní vedra a sucha	100	3	3	4	4	0	0	2	1	1
Sněhové kalamity	10	3	2	4	4	1	1	1	1	1

Riziko	Ukazatel									
	Charakteristika			Ohrožení					Opatření	
	P	PR	T	O	S	B	D	C	Z	K
Námrazy	100	3	3	4	4	1	1	1	1	1
Vichřice	100	2	2	1	3	1	1	1	1	1
Krupobití	10	2	2	1	3	1	1	1	1	1
Požár přírodního původu	100	1	2	1	2	1	1	1	1	1
Požár lidského původu	200	1	2	3	3	1	1	1	1	2
Dopravní havárie s následným požárem	100	1	2	1	1	1	1	1	1	2
Dopravní havárie s následným únikem nebezpečné látky	1	1	2	3	3	1	1	1	2	3
Dopravní havárie	200	1	1	1	1	1	1	1	1	2
Provozní havárie s následným únikem nebezpečné látky	10	1	2	4	3	1	1	1	2	3
Provozní havárie s následným požárem	100	1	2	2	3	1	1	0	1	2
Násilná kriminální činnost	200	1	1	1	0	0	0	0	1	1
Vandalismus	200	1	1	1	1	1	1	0	1	1
Krádeže	200	1	1	1	0	0	1	1	1	1

[vlastní]

Jako zdroj informací k vyplnění byl využit Krizový plán ORP Uherský Brod a archivy HZS a SDH Uherský Brod.

3. Výpočet míry rizika

K výpočtu míry rizika slouží následující vzorec.

$$\text{Míra rizika} = \frac{P \times (T \times 10) \times [(O + S + B + D + C + Z + K) \times 10]}{Pr \times 10} \quad (\text{Rovnice 1})$$

(Poznámka: kromě pravděpodobnosti jsou ostatní ukazatelé násobeni číslem 10 z důvodu rozdílného řádu stupnic). [37]

Po dosažení hodnot do vzorce je možné porovnat výsledné míry rizika. Následně je míra rizika procentuálně vyjádřena a seřazena podle míry rizikovosti.

Tabulka č. 13 Výpočet míry rizika a procentuální vyjádření

Riziko	Míra rizika	Míra rizika vyjádřená v %	Řazení
Přírozená povodeň	2 000	1,08	10.
Povodeň zvláštní	660	0,36	13.
Extrémní vedra a sucha	12 000	6,46	5.
Sněhové kalamity	867	0,47	12.
Námrazy	13 000	7,00	4.
Vichřice	9 000	4,85	7.
Krupobití	900	0,48	11.
Požár přírodního původu	16 000	8,62	3.
Požár lidského původu	48 000	25,85	1.
Dopravní havárie s následným požárem	16 000	8,62	3.

Riziko	Míra rizika	Míra rizika vyjádřená v %	Řazení
Dopravní havárie s následným únikem nebezpečné látky	280	0,15	14.
Dopravní havárie	16 000	8,62	3.
Provozní havárie s následným únikem nebezpečné látky	3 000	1,62	9.
Provozní havárie s následným požárem	20 000	10,77	2.
Násilná kriminální činnost	6 000	3,23	8.
Vandalismus	12 000	6,46	5.
Krádeže	10 000	5,38	6.

[vlastní]

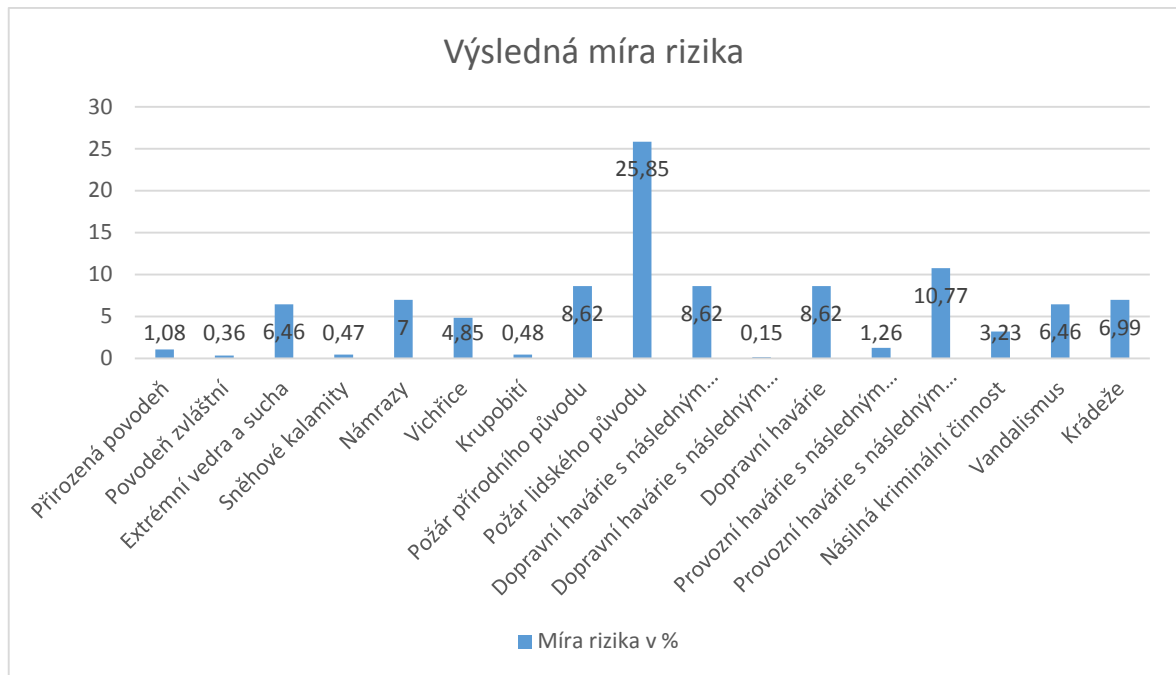
4. Vyhodnocení analýzy rizik metodou expertních odhadů

Z provedené analýzy vyplývá, že nejvýznamnějším rizikem ve městě Uherský Brod jsou **požáry lidského původu**. Díky každoročnímu výskytu tvoří 25,85 % ze všech srovnávaných rizik. Další nejčastější mimořádnou událostí jsou **provozní havárie s následným požárem**, které tvoří 10,77 % ze všech srovnávaných rizik. Nelze opomenout ani dopravní havárie, dopravní havárie s následným požárem a požár přírodního původu.

Další hrozbu představují nepříznivé přírodní vlivy, a to zejména extrémní vedra a sucha (6,46 %), námrazy (7,00 %) a vichřice (4,85 %).

Ve městě hrozí také řada rizik způsobených úmyslnou lidskou činností – vandalismus (6,46 %), krádeže (5,38 %) a násilná kriminální činnost (3,23 %).

Nelze opomenout ani provozní havárie s následným únikem nebezpečných látek, u které procentuální míra rizikovosti činí 1,62 % a povodeň s procentuálním vyčíslením 1,08 %.

Graf č. 1 Vyhodnocení analýzy rizik metodou expertních odhadů

Méně pravděpodobný je vznik dopravní havárie s následným únikem nebezpečné látky a zvláštní povodeň. Ale i přesto je třeba být na takovéto mimořádné události předem připraveni.

9.2 Jednoduchá bodová polo-quantitativní metoda „PNH“

Analýza prostřednictvím jednoduché polo-quantitativní metody spočívá v přiřazení jednotlivých hodnot ukazatelů do tabulky s hrozbami a v následném dosazení do rovnice. Prostřednictvím jednoduché bodové polo-quantitativní metody se vyhodnocuje příslušné riziko ve třech složkách s ohledem na:

- **pravděpodobnost vzniku (P)** - odhad pravděpodobnosti, se kterou může uvažované nebezpečí opravdu nastat,
- **pravděpodobnost následků (N),**
- **názor hodnotitelů (H)** - zohledňuje se míra závažnosti ohrožení, počet ohrožených osob, čas působení ohrožení, stáří a technický stav technologických zařízení, objektů apod. [38]

Na základě výše zmíněných tří složek lze zjistit míru rizika. Konečné hodnoty jsou rozděleny podle rizikových stupňů na nepřijatelné riziko, nežádoucí riziko, mírné riziko, akceptovatelné riziko a bezvýznamné riziko.

Pro přehlednost zůstanou rizika totožná jako u předchozí analýzy metodou expertních odhadů.

1. Stanovení ukazatelů

- **Pravděpodobnost vzniku a existence nebezpečí (P)**

Tabulka č. 14 Ukazatel pravděpodobnosti vzniku nebezpečí

Ukazatel pravděpodobnosti vzniku nebezpečí	
Nahodilá	1
Neppravděpodobná	2
Pravděpodobná	3
Velmi pravděpodobná	4
Trvalá	5

Upraveno z [38]

- **Možné následky ohrožení (N)**

Tabulka č. 15 Ukazatel následků ohrožení

Ukazatel následků ohrožení	
Žádné následky na obyvatelstvu, území, majetku	1
Téměř žádné následky na obyvatelstvu, území, majetku	2
Vážné následky na obyvatelstvu, území, majetku	3
Velmi vážné následky na obyvatelstvu, území, majetku	4
Trvalé následky na obyvatelstvu, území, majetku	5

Upraveno z [38]

- **Názor hodnotitelů (H)**

Tabulka č. 16 Ukazatel názoru hodnotitelů

Ukazatel názoru hodnotitelů	
Zanedbatelný vliv na míru nebezpečí a ohrožení	1
Malý vliv na míru nebezpečí a ohrožení	2
Nezanedbatelný vliv na míru nebezpečí a ohrožení	3
Významný vliv na míru nebezpečí a ohrožení	4
Více významných a nepříznivých vlivů na závažnost a následky nebezpečí a ohrožení	5

Upraveno z [38]

2. Dosazení hodnot do tabulky

Tabulka č. 17 Dosazení hodnot ukazatelů do tabulky

Riziko	Ukazatel		
	Pravděpodobnost vzniku (P)	Pravděpodobnost následků (N)	Názor hodnotitele (H)
Přírozená povodeň	4	4	4
Povodeň zvláštní	1	4	5
Extrémní vedra a sucha	4	3	4
Sněhové kalamity	2	2	2
Námrazy	3	2	2
Vichřice	3	2	3
Krupobití	2	3	2
Požár přírodního původu	4	2	2
Požár lidského původu	4	3	4
Dopravní havárie s následným požárem	3	2	2
Dopravní havárie s následným únikem nebezpečné látky	1	4	4
Dopravní havárie	4	2	2
Provozní havárie s následným únikem nebezpečné látky	3	4	5
Provozní havárie s následným požárem	4	3	4
Násilná kriminální činnost	4	3	3
Vandalismus	4	3	1
Krádeže	4	2	3

[vlastní]

3. Výpočet míry rizika

Z dosazených hodnot v tabulce lze zjistit výslednou míru rizika dosazením do následujícího vzorce.

$$R = P \times N \times H$$

(Rovnice 2)

Konečné hodnoty jsou rozděleny podle rizikových stupňů na nepřijatelné riziko, nežádoucí riziko, mírné riziko, akceptovatelné riziko a bezvýznamné riziko.

Tabulka č. 18 Stupnice hodnocení rizika

Stupnice hodnocení rizika		
Rizikový stupeň	Míra rizika	Hodnocení rizika
I.	> 100	Nepřijatelné riziko
II.	51 - 100	Nežádoucí riziko
III.	11 - 50	Mírné riziko
IV.	3 - 10	Akceptovatelné riziko
V.	< 3	Bezvýznamné riziko

Upraveno z [38]

Následuje dosazení příslušných hodnot do rovnice, následné zjištění míry rizik, přiřazení jednotlivého rizikového stupně a celkové hodnocení rizika.

Tabulka č. 19 Výpočet míry rizika

Riziko	Výsledná míra rizika (R)	Rizikový stupeň	Hodnocení rizika
Přírozená povodeň	64	II.	Nežádoucí riziko
Povodeň zvláštní	20	III.	Mírné riziko
Extrémní vedra a sucha	48	III.	Mírné riziko
Sněhové kalamity	8	IV.	Akceptovatelné riziko
Námrazy	12	III.	Mírné riziko
Vichřice	18	III.	Mírné riziko
Krupobití	12	III.	Mírné riziko
Požár přírodního původu	16	III.	Mírné riziko
Požár lidského původu	48	III.	Mírné riziko
Dopravní havárie s následným požárem	12	III.	Mírné riziko
Dopravní havárie s následným únikem nebezpečné látky	16	III.	Mírné riziko
Dopravní havárie	16	III.	Mírné riziko
Provozní havárie s následným únikem nebezpečné látky	60	II.	Nežádoucí riziko
Provozní havárie s následným požárem	48	III.	Mírné riziko
Násilná kriminální činnost	36	III.	Mírné riziko
Vandalismus	12	III.	Mírné riziko
Krádeže	24	III.	Mírné riziko

[vlastní]

4. Vyhodnocení jednoduché polo-kvantitativní metody

Na základě provedené analýzy metodou jednoduché polo-kvantitativní metody bylo zjištěno, že z definovaných rizik představuje nežádoucí riziko **přírozená povodeň a provozní havárie s následným únikem nebezpečné látky**. Přírozená povodeň podle míry rizika vyšla jako nejvíce ohrožující živel.

Míra rizika rovna 48 vyšla u extrémního vedra a sucha, požáru lidského původu a provozní havárie s následným požárem. Avšak tyto rizika, ačkoli těsně (viz. Stupnice hodnocení rizika), představují mírné riziko. Dále je třeba zmínit násilnou kriminální činnost, jejíž míra rizika je rovna 36 a krádeže, u nichž je míra rizika rovna 24.

V ostatních případech bylo ohodnoceno riziko jako mírné. V nejnižší míře je město Uherský Brod ohrožováno sněhovými vánicemi, u nichž je riziko ohodnoceno jako akceptovatelné.

9.3 Shrnutí výsledků analýzy rizik

Ze souhrnných výsledků zjištěných pomocí metody expertních odhadů a jednoduché polo-kvantitativní metody vyplývá, že území města Uherský Brod je nejvíce požáry, které byly založeny člověkem a provozními haváriemi s následným požárem. Mnohokrát do roka jednotky požární ochrany zasahují při vzniklých požárech ve městě.

Další hrozbu představují přírodní vlivy. Jde především o extrémní vedra a sucha, které způsobují vysychání podzemních vod a mohou zapříčinit v jisté míře i přírodní požáry.

Nelze opomenout ani krádeže, násilnou kriminální činnost a vandalismus. Tyto hrozby byly ohodnoceny jako riziko mírné.

Jelikož městem prochází významná silnice I. třídy č. 50, na které je provoz značně frekventovaný, další hrozbu představují dopravní havárie, které mohou být spojené i s požárem.

V neposlední řadě je třeba zmínit přírozenou povodeň a provozní havárie s následným únikem nebezpečné látky, které na území města Uherský Brod také mohou vzniknout, avšak je pravděpodobné, že jejich četnost nebude tak velká jako u výše zmíněných hrozeb.

Na základě výsledků z provedené analýzy rizik je prostřednictvím dotazníkového šetření zjištěna úroveň informovanosti a připravenosti obyvatelstva města Uherský Brod k mimořádným událostem.

10 PŘIPRAVENOST OBYVATELSTVA MĚSTA UHERSKÝ BROD NA MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI A KRIZOVÉ SITUACE

Připravenost obyvatelstva města Uherský Brod k mimořádným událostem a krizovým situacím byla analyzována a zkoumána pomocí kontrolního seznamu – dotazníku. Dotazníkového šetření se zúčastnilo 100 respondentů různých věkových kategorií, trvale žijících ve městě. Dotazník se skládá z 20 odpovědí, z čehož 3 otázky jsou pouze informativní – věk, pohlaví, dokončené vzdělání.

Cílem dotazníkového šetření bylo zjistit úroveň informovanosti a připravenosti obyvatelstva a navrhnout případné opatření ke zlepšení stavu. Především byl důraz položen na informovanost občanů o mimořádných událostech, které by se mohly vyskytnout na území města.

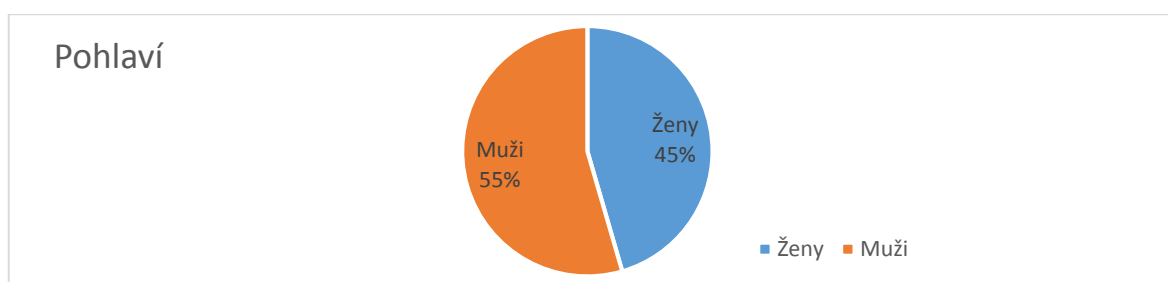
10.1 Analýza pomocí kontrolního seznamu – Check list Analysis

Analýza pomocí kontrolního seznamu (Check list Analysis) je metoda, která využívá seznam položek, kroků nebo úkolů, podle kterých se ověřuje stav provozu, stav plnění požadavků, stav informovanosti o objektu nebo procesu aj. Využívá se zejména v oblasti bezpečnosti a kvality. Kontrolní seznam obvykle vychází u praxe, podle které je vytvořen. Výsledek lze zaznamenat jako ano/ne nebo k otázce přiřadit více možností. [39] V příloze P I Dotazník pro obyvatele města Uherský Brod je přiložen vytvořený dotazník.

Ve zkratce jsou rozebrány jednotlivé otázky spolu s grafy, které jasně ukazují procentuální vyjádření znalosti obyvatelstva.

1. Pohlaví

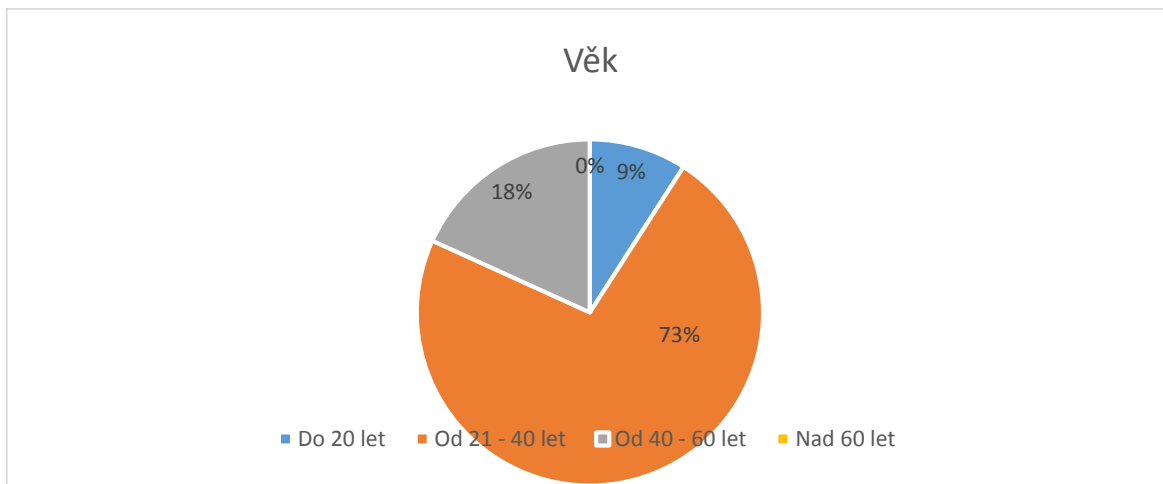
Celkový počet dotazujících byl 45 žen a 55 mužů. Vzhledem k tomu, že dotazový počet mužů a žen nebyl stejný, nelze posoudit, že muži nebo ženy jsou připraveni na mimořádné události lépe.

Graf č. 2 Znárodnění procentuálního složení respondentů dle pohlaví

2. Věk

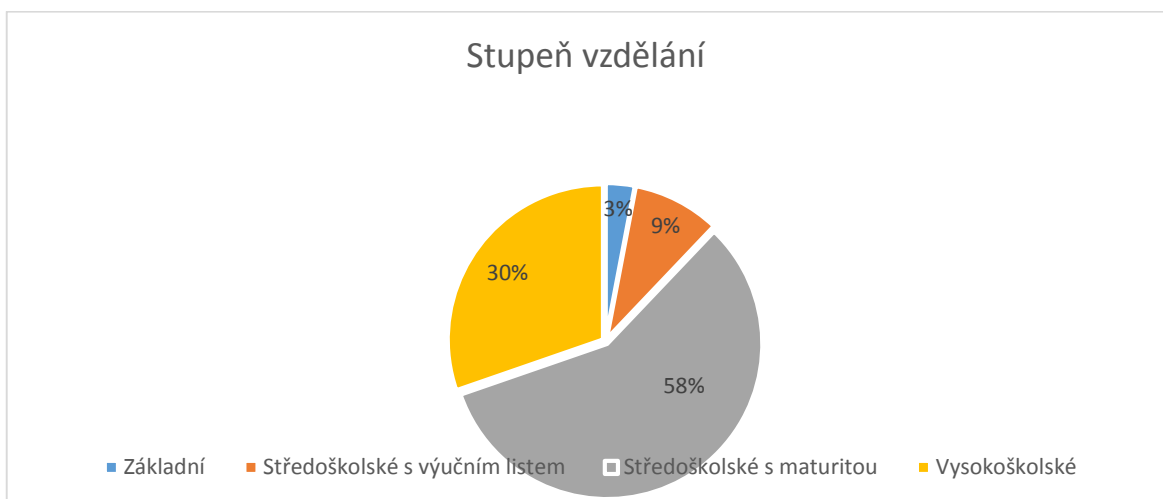
V dotazníku byly zvoleny 4 věkové kategorie - do 20 let, od 21 - 40 let, od 41 - 60 let, nad 60 let. Ve věkové kategorii nad 60 let nebyl ani jeden z respondentů. Ve věku 21 – 40 odpovědělo 73 respondentů.

Graf č. 3 Znárodnění procentuálního rozdělení respondentů dle věku

3. Stupeň vzdělání

Možnosti výběru ukončeného vzdělání byly – základní, středoškolské s výučním listem, středoškolské s maturitou a vysokoškolské. Největší zastoupení mělo 58 respondentů s ukončeným středním vzděláním s maturitou.

Graf č. 4 Znárodnění procentuální rozdělení stupně vzdělání respondentů

4. Byli jste během svého studia informováni o tom, jak se chovat při mimořádné události?

Na tuto otázku odpovědělo 64 respondentů kladně, záporně odpovědělo 36 respondentů. Do poznámek napsalo 7 respondentů, že se s problematikou seznámili v Základech společenských věd a 12 přímo v předmětu První pomoci. Jeden respondent odpověděl, že o problematice chování obyvatelstva při mimořádné události neslyšel vůbec.

Graf č. 5 Procentuální znázornění odpovědí z otázky č. 4

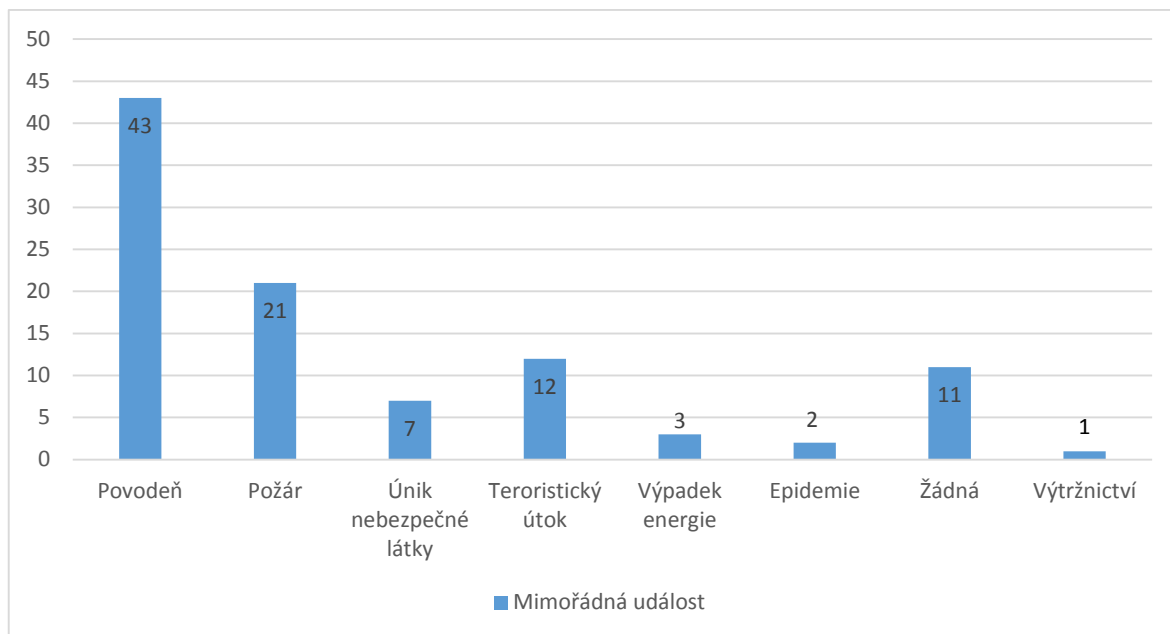
5. Napište, jaká mimořádná událost hrozí ve Vaší obci.

Zde se objevily různé odpovědi. Nejvíce respondentů se shodlo na tom, že město nejvíce ohrožuje **povodeň** – 43 respondentů. Dále si 21 respondentů myslí, že by mohl na území města Uherský Brod nejvíce hrozit **požár**, kdežto 12 obyvatel předpokládá, že by ve městě mohl hrozit **teroristický útok**.

Pouze 7 respondentů se domnívá, že by mohl hrozit **únik nebezpečné látky**.

Výpadek některé z energií napsali 3 respondenti, další 2 tipovali **epidemii**. Jeden z respondentů napsal výtržnictví.

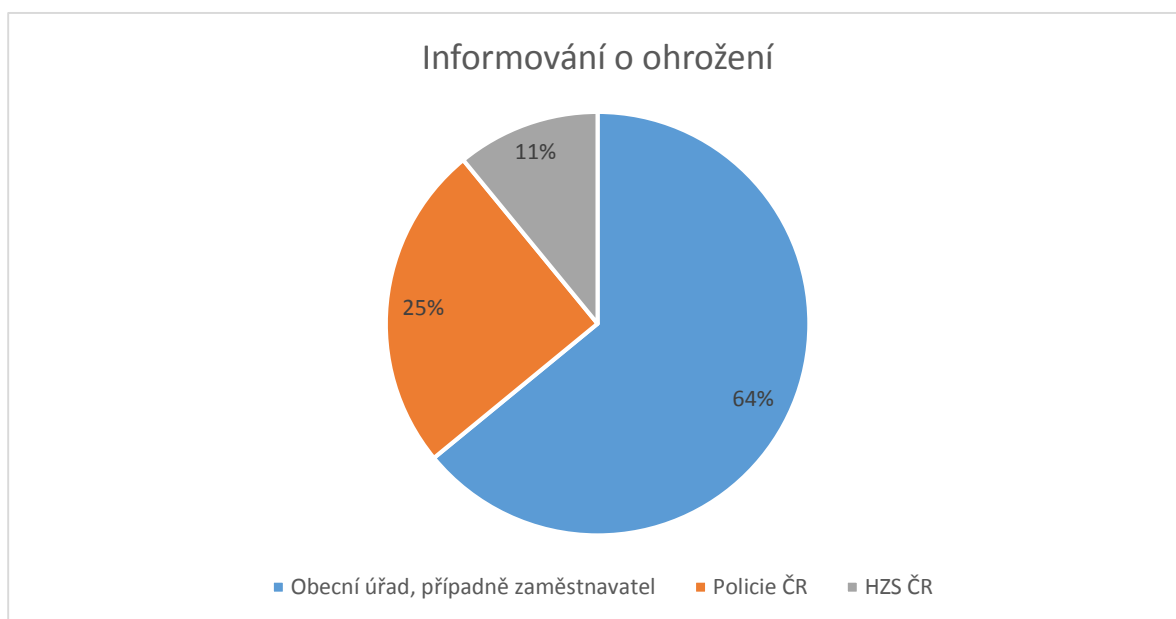
Avšak 11 obyvatel se domnívá, že ve městě nehrozí vůbec nic.

Graf č. 6 Procentuální zastoupení mimořádných událostí podle respondentů

6. Občan získává informace o ohrožení a připravených opatření zejména od:

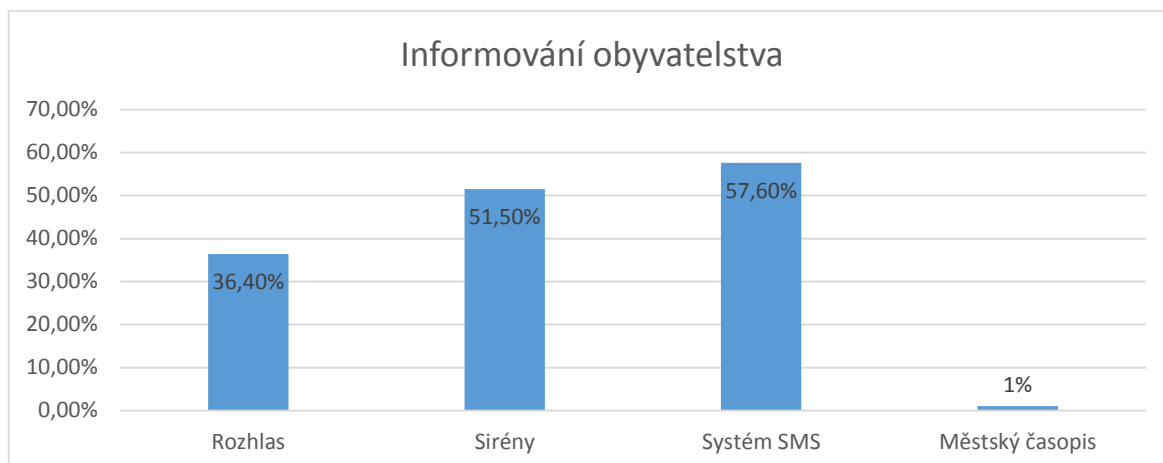
Mezi možnostmi výběru odpovědí bylo: obecní úřad, případně zaměstnavatel, Policie ČR a Hasičský záchranný sbor ČR. Správnou odpověď - obecní úřad, zvolilo 64 respondentů. Výsledek této otázky hodnotím velmi dobře.

Graf č. 7 Procentuální znázornění odpovědí z otázky č. 6

7. Které z těchto prostředků slouží k informování a varování obyvatelstva?

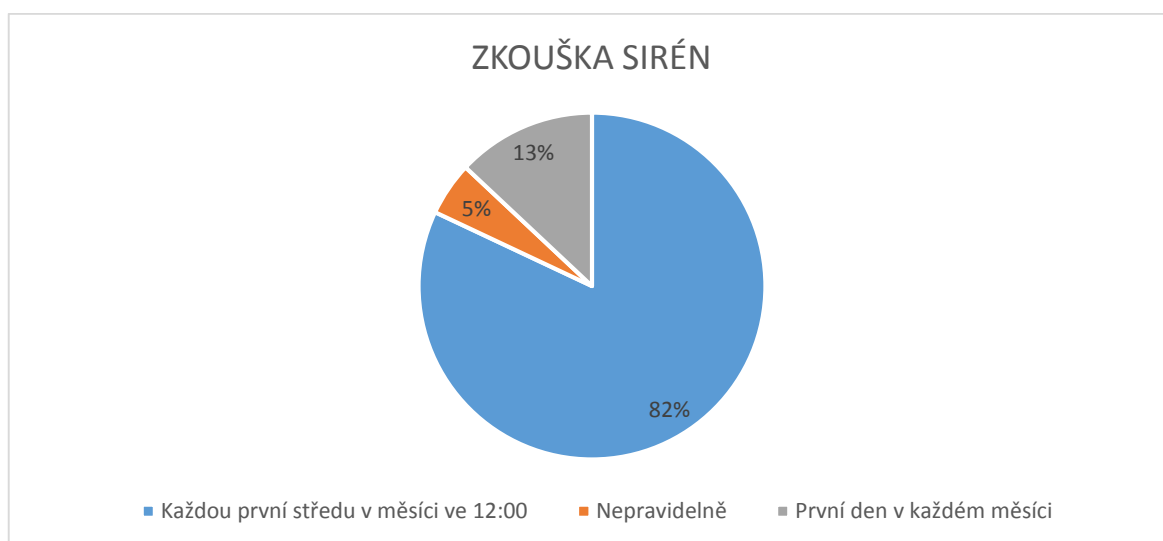
U této otázky byly všechny odpovědi správné a respondent měl možnost více odpovědí. Pouze 1 člověk zakroužkoval všechny správné odpovědi. Ale je třeba podotknout, že alespoň 57,60% dotazovaných respondentů ví o systému posílání SMS, což je uspokojivý výsledek.

Graf č. 8 Procentuální zastoupení prostředků sloužících k informování podle respondentů

8. Zkouška sirén se provádí:

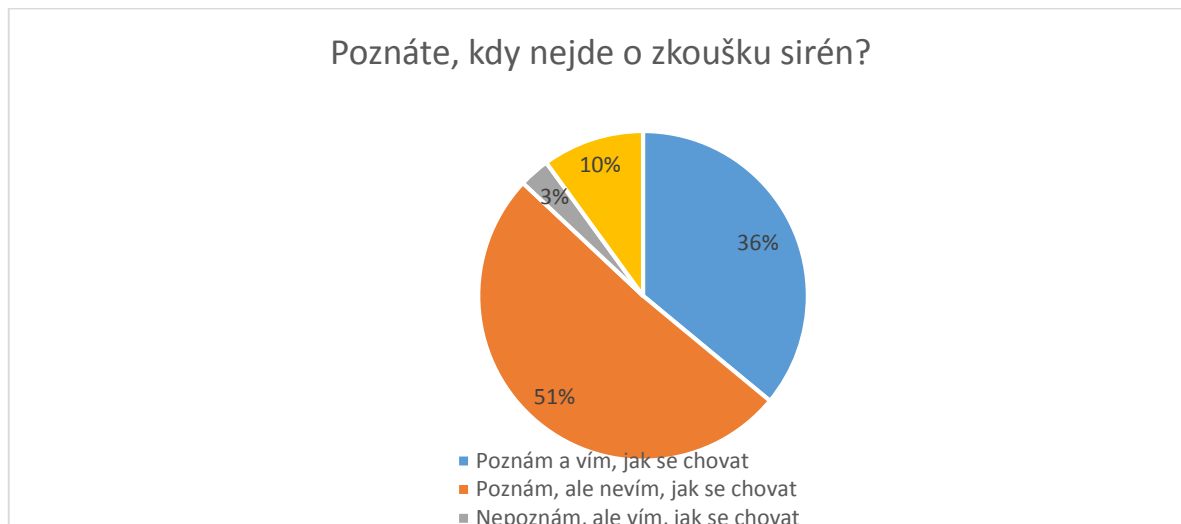
Možnosti volby byly: každou první středu v měsíci ve 12 hodin, nepravidelně a každý první den v měsíci v 11 hodin. Správnou odpověď zvolilo 82 respondentů, což je velmi dobrý výsledek.

Graf č. 9 Procentuální znázornění odpovědí z otázky č. 8

9. Poznáte, kdy nejde o zkoušku sirén? Víte, co byste měli dělat?

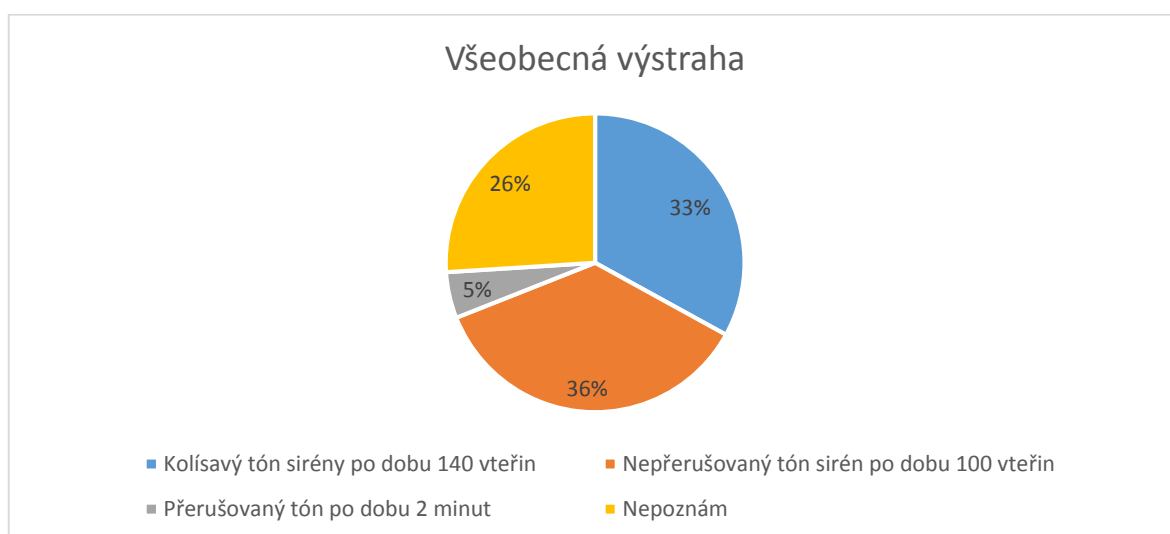
Nejčastější odpovědí bylo, že obyvatelé poznají, kdy nejde o zkoušku sirén, ale neví, jak by se měli chovat. V tomto případě je úroveň informovanosti značně podprůměrná.

Graf č. 10 Procentuální znázornění odpovědí z otázky č. 9

10. Jakou podobu má signál „Všeobecná výstraha“?

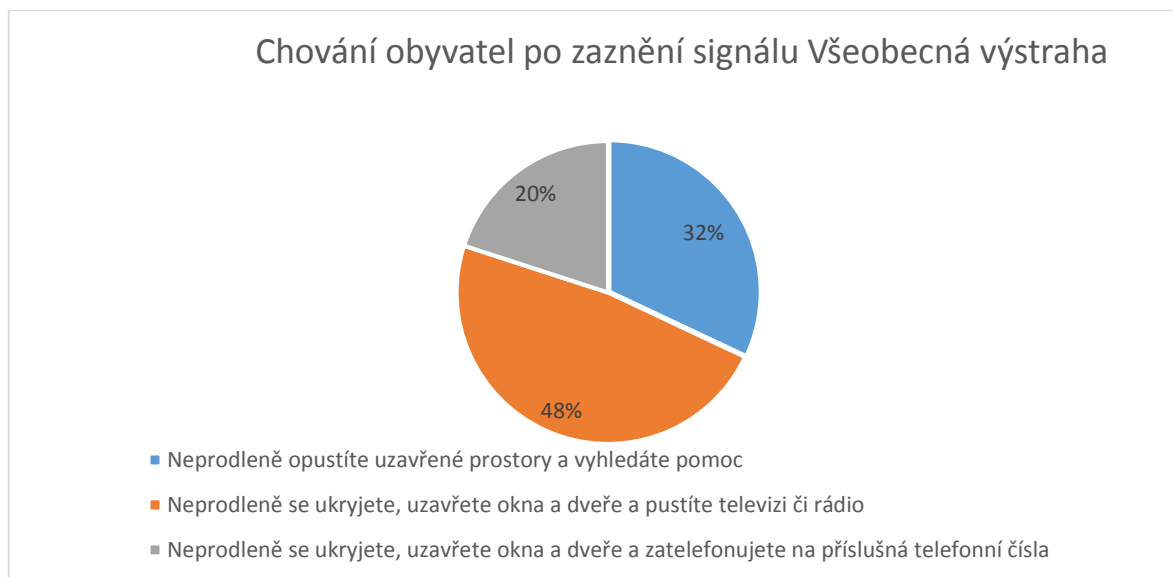
Podobu signálu „Všeobecná výstraha“ zná 33 respondentů, avšak dalších 26 respondentů Všeobecnou výstrahu vůbec nepoznává. V tomto směru je informovanost obyvatel na podprůměrné úrovni. Znalost signálu je důležitá především v souvislosti s ochranou životů, zdraví a majetku obyvatelstva.

Graf č. 11 Procentuální znázornění odpovědí z otázky č. 10

11. Co uděláte, když uslyšíte varovný signál „Všeobecná výstraha“?

Správnou odpověď zvolilo 48 respondentů, což je také značně podprůměrné a alarmující. Zvláště když na území města Uherský Brod, v zastavěné oblasti, může hrozit únik nebezpečné látky nebo povodeň.

Graf č. 12 Procentuální znázornění odpovědí z otázky č. 11

12. Víte, kde má Vaše obec určené evakuační středisko pro případ, že je nutné se evakuovat?

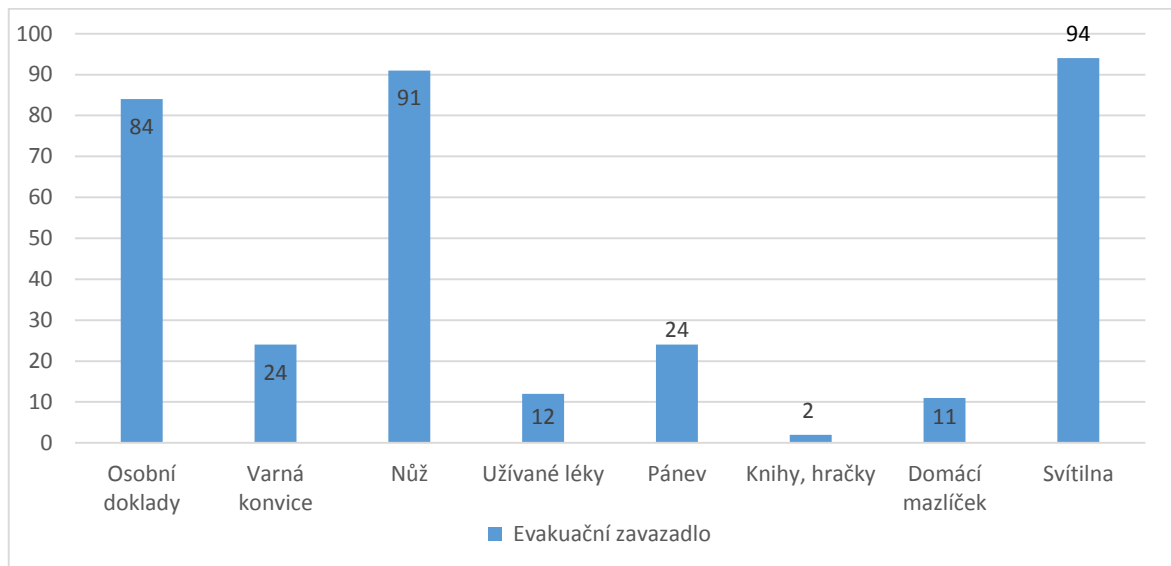
Těchto míst můžeme ve městě Uherský Brod najít hned několik. Záleželo by především na tom, kde a jaký druh krizové situace nastane. Avšak pouze 9 respondentů odpovědělo kladně, zbylých 91 nemá ponětí, kde se evakuační středisko nachází.

Graf č. 13 Procentuální zastoupení evakuačních středisek podle respondentů

11. Zakroužkujte věci, které by neměly chybět v evakuačním zavazadle.

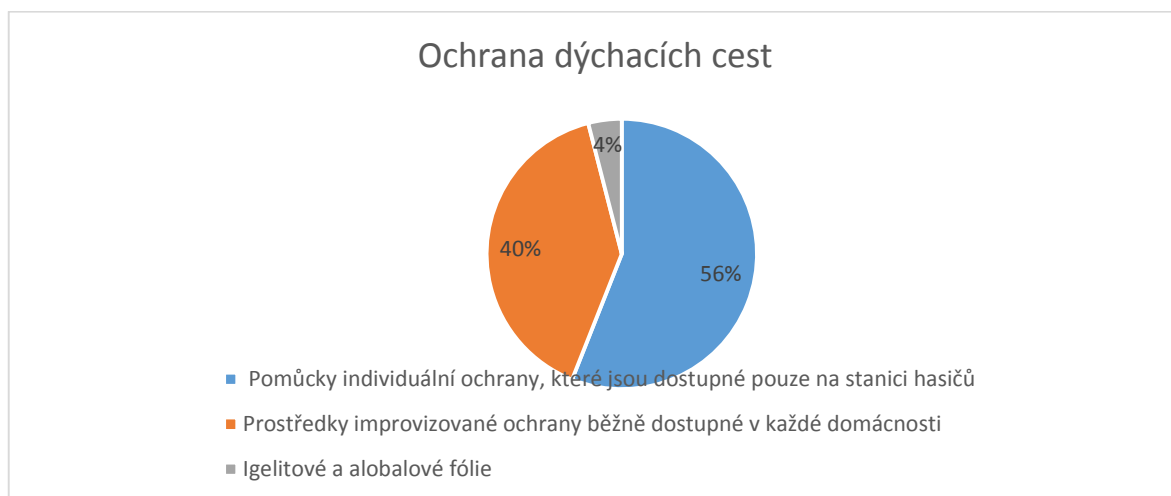
U této otázky bylo více možných odpovědí. Pánev a varnou konvici by si vzalo 24 respondentek. Užívané léky by si s sebou v případě evakuace vzalo pouze 12 respondentů, knihy a hračky jen 2 respondenti.

Graf č. 14 Procentuální zastoupení věcí, které by neměly chybět v evakuačním zavazadle

12. Jaké prostředky se používají před účinky nebezpečných látek?

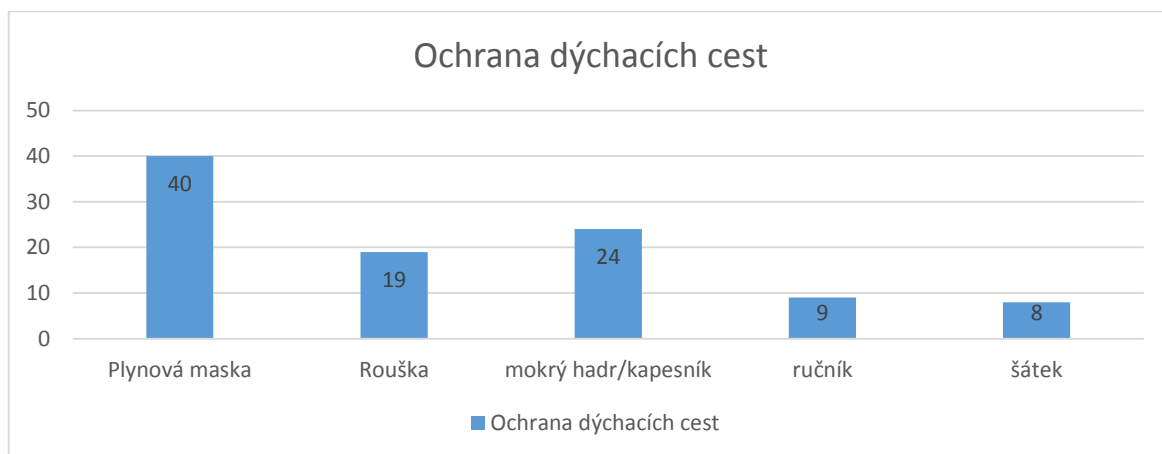
Pouze 40 respondentů ví o prostředcích improvizované ochrany. Dalších 56 respondentů předpokládá, že by prostředky dostali na stanici hasičů.

Graf č. 15 Procentuální znázornění odpovědí z otázky č. 14

13. Čím byste si chránili dýchací cesty v případě zamoření nebezpečnou chemickou látkou?

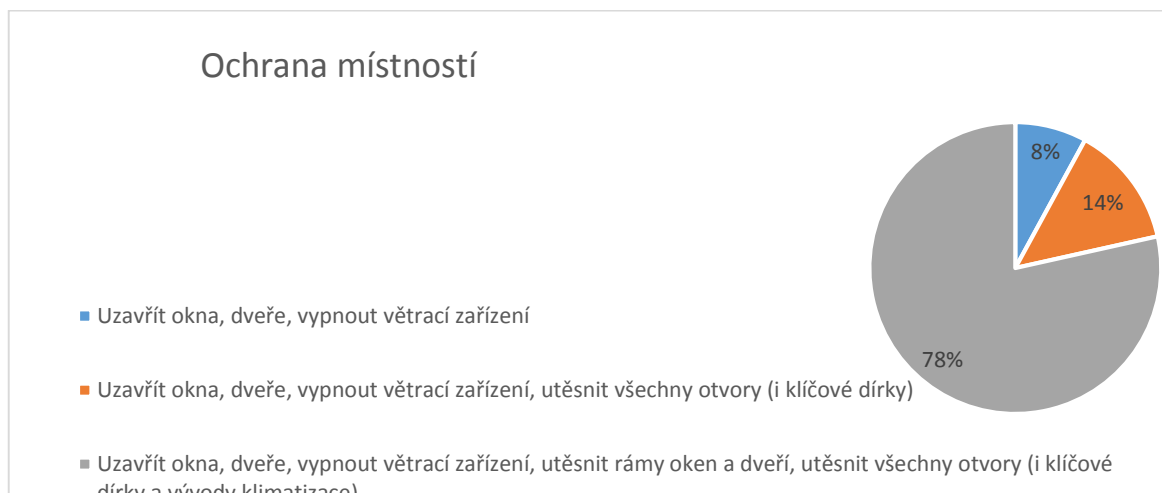
U této otázky měl respondent do poznámky napsat, co by použil k ochraně horních cest dýchacích. Tuto otázku hodnotím dobře, protože žádný z respondentů neodpověděl záporně. Nelze říci, jestli opravdu 40 z dotazovaných má k dispozici „plynové masky“.

Graf č. 16 Procentuální znázornění prostředků k ochraně dýchacích cest dle respondentů

14. Při hrozbě úniku nebezpečné látky do ovzduší je třeba místnost, kde se ukrýváte, upravit takto:

Na tuto otázku správně odpovědělo 78 respondentů, což hodnotím velmi dobře. Pouze 8 z dotazovaných by uzavřelo okna, dveře a vyplo větrací zařízení.

Graf č. 17 Procentuální znázornění odpovědí z otázky č. 16

15. K utěsnění otvorů pod dveřmi se využívají:

Správnou odpověď zvolilo 91 respondentů, což je velmi dobré. Pouze 5 z dotazovaných si myslí, že se dveře utěsnit nemusí.

Graf č. 18 Procentuální znázornění odpovědí z otázky č. 17

16. Uvítal/a byste zprostředkování informací se stručným shrnutím této problematiky?

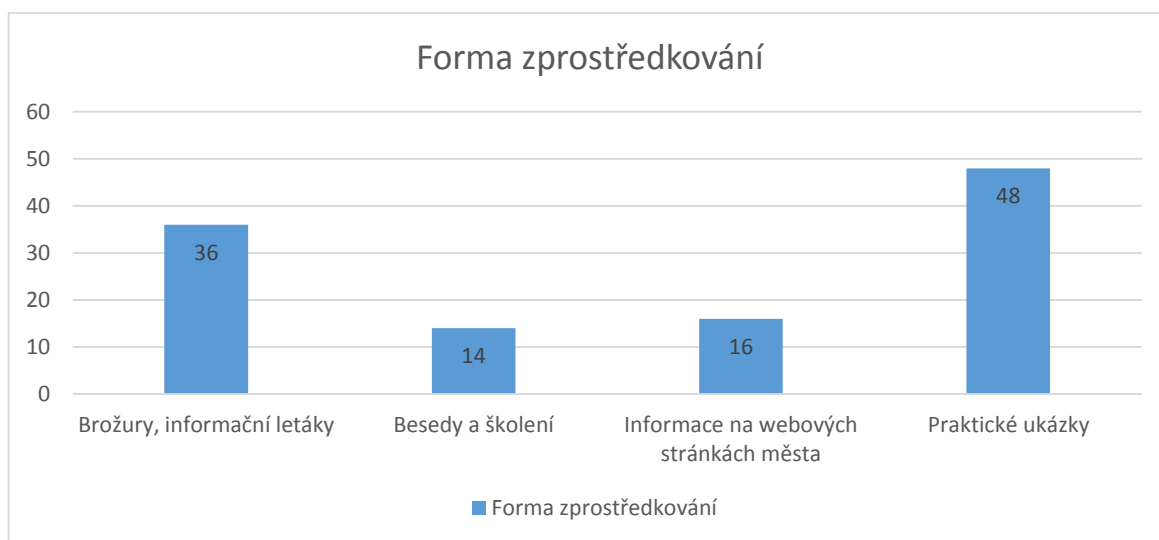
Zájem o zprostředkování informací se shrnutím dané problematiky by mělo 81 z dotazovaných respondentů, což považují za velmi dobré.

Graf č. 19 Procentuální znázornění odpovědí z otázky č. 18

17. Jakou formou byste uvítal/a zprostředkování informací týkajících se této problematiky?

U této otázky bylo více možných odpovědí. Především by měli respondenti zájem o praktické ukázky cvičení jednotlivých složek IZS. Dalších 38 dotazovaných by uvítalo brožury nebo informační letáky.

Graf č. 20 Procentuální znázornění forem zprostředkování informací

10.2 Shrnutí výsledků z dotazníkového šetření

Souhrnný výsledek z dotazníkového šetření jasně ukazuje, jaká je úroveň informovanosti a připravenosti obyvatelstva města Uherský Brod na mimořádné události a krizové situace. Ze zjištěných výsledků provedené analýzy rizik vyplývá, že největší riziko ve městě tvoří požáry, mimořádné události přírodního charakteru, ale také úmyslná lidská činnost. Ve městě dále mohou nastat povodně nebo provozní havárie s následným únikem nebezpečných látek. I přesto, že je město kvalitně připravené na řešení takových mimořádných událostí, neznalost občanů může tyto situace značně ztěžovat.

Někteří obyvatelé žijící na území města Uherský Brod jsou přesvědčeni, že na území žádná mimořádná událost nehrozí, takže je zcela bezvýznamné se na takovéto situace připravovat. To tvoří jeden z hlavních důvodů, proč se nemůže řešení mimořádných událostí zdokonalovat.

Na druhou stranu většina z dotazovaných by věděla, jak si přizpůsobit vlastní obydlí, aby se zamezilo zamoření chemickými látkami. Odpovědi v této oblasti problematiky byly nadprůměrné.

V případě nařízení evakuace ale 91 % z dotazovaných respondentů neví, kde se evakuační středisko nachází. Měla by se tedy zlepšit informovanost obyvatelstva také v tomto směru.

Je třeba klást důraz na základní vzdělání občanů v oblasti ochrany obyvatelstva. Bylo by neakceptovatelné, pokud by po zaznění sirény Všeobecná výstraha část občanů opustila své domy a šla hledat pomoc, a další část by volala na příslušné telefonní linky.

Většina z dotazovaných by měla zájem se dozvědět o této problematice víc, a to formou názorných a praktických ukázek cvičení složek IZS nebo formou brožur a letáků. Někteří dotazovaní mají zájem o zveřejnění informací na webových stránkách města, načež dle mého názoru jsou informace na webu úplně dostačující. Navíc jsou na stránkách k nalezení i odkazy na videa, co dělat a jak se chovat při zaznění varovného signálu, požáru, volání na tísňové linky a mnoho dalších.

Především je ale na každém z nás, jak se budeme o tuto problematiku zajímat. Avšak je značně neefektivní dozvídat se důležité informace až při vzniku mimořádné události, kdy už je pozdě, protože štěstí přeje připraveným.

11 NÁVRH KE ZLEPŠENÍ SOUČASNÉHO STAVU

Žijeme v době, kdy je obyvatelstvo vystaveno celé řadě hrozeb a rizik. Z výše uvedených metod analýzy rizik vyplývá, že hrozbami, které nejvíce ohrožují město Uherský Brod, jsou především provozní havárie spojené s požárem, požáry způsobené lidskou činností a živelní pohromy. Nelze také podcenit i povodně a provozní havárie s následným únikem nebezpečných látek. Ze souhrnných výsledků dotazníkového šetření bylo zjištěno, že část z dotazovaných respondentů nemá sebemenší ponětí o ohrožení, které by ve městě Uherský Brod mohlo nastat. Ačkoli má město Uherský Brod kvalitně zpracovaný krizový i povodňový plán, je třeba zvýšit připravenost a informovanost obyvatelstva. Pokud budou občané v této oblasti zběhlí, ulehčí to zvládnutí a řešení mimořádných událostí.

Základní způsob, jak efektivně obyvatelstvo informovat a vzdělávat, tvoří preventivní opatření. V České republice vyšlo hned několik druhů příruček, které se zabývají chováním obyvatelstva během mimořádných událostí. Za zmínku stojí příručka Hasičského záchranného sboru Jihomoravského kraje a to *Vaše cesty k bezpečí*, aneb *chytré blondýnky radí*.

Nejvíce dotazovaných respondentů by mělo zájem o názorné ukázky cvičení jednotlivých složek integrovaného záchranného systému. Ve městě by tedy mohlo probíhat více praktických ukázek, například práce s policejními psy, ukázky vybavení Hasičského záchranného sboru Uherského Brodu nebo nácvik evakuace. Dále by bylo vhodné provádět důkladnější proškolení studentů o požární ochraně, základech první pomoci a o problematice chování obyvatel při mimořádných událostech. Jako další možností se jeví promítání krátkých spotů v Kině Máj, jehož provozovatelem je město Uherský Brod.

Další příležitostí je vydávání Brodského zpravodaje, který vychází každý měsíc. Touto formou by mohly být zveřejňovány krátké příspěvky, které by informovaly obyvatele o základech problematiky ochrany obyvatelstva.

Ve městě by měly probíhat přednášky a besedy zaměřené na charakter možného ohrožení obyvatel města. Vhodné by bylo i touto formou informovat obyvatelstvo o připraveném opatření a zabezpečení hlavních úkolů ochrany obyvatelstva, jejich životů, zdraví a majetku. Pro město Uherský Brod by bylo příhodné vypracovat příručku/brožuru, která by obsahovala stručnou problematiku chování obyvatelstva během mimořádných událostí, které hrozí na území města. Tuto příručku/brožuru pak umístit na vývěsku města, do škol, knihoven, na úřad a jiná frekventovaná místa.

ZÁVĚR

Na území města Uherský Brod se nachází několik potenciálních zdrojů rizik a hrozeb. Hlavním přínosem této práce je identifikace těchto hrozeb, provedení a vyhodnocení analýzy rizik, průzkum informovanosti a připravenosti obyvatelstva a dále pak předložení návrhu na zlepšení současného stavu.

Prostřednictvím dvou analytických metod byla provedena analýza hrozeb a rizik a zjištěna míra rizika. V závislosti na výsledcích analýzy byl zpracován dotazník, který vyplnila stovka respondentů žijících ve městě Uherský Brod. Výsledky tohoto dotazníkového šetření, které sloužilo k zjištění úrovně informovanosti a připravenosti obyvatelstva, byly souhrnně zpracovány a posuzovány. Na základě dosažených výsledků bylo zjištěno, že úroveň informovanosti a připravenosti občanů je na průměrné úrovni. Je nadmíru důležité, aby obyvatelé byli důkladně proškoleni a aby věděli, jak se za daných situací chovat, koho mají informovat a jak se mohou chránit.

Mezi povinnosti Městského úřadu v Uherském Brodě patří seznámení osob na území správního obvodu s charakterem možného ohrožení a připraveným opatřením k řešení. Je potřeba zvyšovat investice do rozšíření vzdělávání občanů v této oblasti. Úroveň vzdělávání by měla být zaměřena na preventivní opatření a zvládání reálných hrozeb a řešení dopadů mimořádných událostí. V rámci cvičení složek IZS by bylo vhodné i zapojovat občany, aby si i oni mohli zkusit, jak postupovat při nebezpečných situacích.

Velký přínos v oblasti ochrany obyvatelstva znamenalo zavedení informačního a varovacího systému formou SMS zpráv a zřízení městského kamerového systému, který se zřizoval za účelem zvýšení bezpečnosti ve městě. Dále je třeba zmínit ochotu pracovníků na Městském úřadě v Uherském Brodě poskytovat informace o možném ohrožení na území a připravených opatřeních.

Dovolím si konstatovat, že je především na každém z nás, jak budeme k předmětné problematice přistupovat. Avšak lidský faktor je při řešení mimořádných událostí nezastupitelný.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] *Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030*. In: . Praha: MV – Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky, 2013. Dostupné také z: www.hzscr.cz/soubor/koncepce-oo-2020-2030-pdf.aspx
- [2] *Terminologický slovník pojmů z oblasti krizového řízení, ochrany obyvatelstva, environmentální bezpečnosti a plánování obrany státu* [online]. Praha: MV ČR - Odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality, 2016 [cit. 2017-04-13]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/terminologicky-slovník-krizove-řízení-a-planování-obrany-státu.aspx>
- [3] *Ochrana obyvatelstva a krizové řízení: skripta*. Vydání první. Praha: Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2015. ISBN 978-80-86466-62-0.
- [4] ČESKO. *Ústavní zákon č. 110/1998 Sb. Ústavní zákon o bezpečnosti České republiky*. In: . b.r.
- [5] BALABÁN, Miloš a Libor STEJSKAL. *Kapitoly o bezpečnosti*. 2., změn. a dopl. vyd. Praha: Karolinum, 2010. ISBN 978-80-246-1863-0.
- [6] *Zpráva o stavu ochrany obyvatelstva v České republice*. In: . Praha, 2015. Dostupné také z: www.hzscr.cz/soubor/zprava-oo-2015-pdf.aspx
- [7] ČESKO. *Zákon č. 133/1985 Sb. Zákon České národní rady o požární ochraně*. In: . b.r.
- [8] ČESKO. *Vyhláška č. 380/2002 Sb. Vyhláška Ministerstva vnitra k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva*. In: . b.r.
- [9] ČESKO. *Zákon č. 240/2000 Sb. Zákon o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon)*. In: . b.r.
- [10] ČESKO. *Zákon č. 240/2000 Sb. Zákon o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon)*. In: . b.r.

- [11] ČESKO. *Zákon č. 241/2000 Sb. Zákon o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů*. In: . b.r.
- [12] HRIVNÁK, Ján, Lenka BURDOVÁ a Lubomír POLÍVKA. *Metody a nástroje řešení krizových situací: (metody a nástroje řízení bezpečnosti) : základní údaje*. Vyd. 1. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2009. ISBN 978-80-7251-304-8.
- [13] VALÁŠEK, Jarmil a František KOVÁŘÍK. *Krizové řízení při nevojenských krizových situacích: účelová publikace pro krizové řízení*. Vyd. 1. Praha: Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2008. ISBN 978-80-86640-93-8.
- [14] Krizové stavy. *KRIZPORT* [online]. 2016 [cit. 2017-04-13]. Dostupné z: <http://krizport.firebrno.cz/dokumenty/vyhlasovani-krizovych-stavu>
- [15] Krizové řízení obecně. *Hasičský záchranný sbor ČR* [online]. b.r. [cit. 2017-04-13]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/krizove-rizeni-obecne.aspx>
- [16] *Příručka pro školení starostů* [online]. Praha: Hasičský záchranný sbor ČR, 2015 [cit. 2017-04-13]. Dostupné z: www.hzscr.cz/soubor/prirucka-starostove-2015-pdf.aspx
- [17] ADAMEC, Vilém. *Krizové štáby veřejné správy*. 1. vyd. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2013. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 978-80-7385-139-2.
- [18] ZPĚVÁK, Aleš. *Ochrana obyvatelstva v republikovém měřítku*. Vyd. 1. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2014. ISBN 978-80-7452-044-0.
- [19] HORÁK, Rudolf. *Průvodce krizovým plánováním pro veřejnou správu: [prevence řešení mimořádných krizových situací]*. Praha: Linde, 2011. ISBN 978-80-7201-827-7.
- [20] KRATOCHVÍLOVÁ, Danuše a Libor FOLWARCZNY. *Ochrana obyvatelstva*. 2., aktualiz. vyd. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2013. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 978-80-7385-134-7.

- [21] Výpis z havarijního plánu Zlínského kraje pro ORP Uherský Brod. *Havarijní plán Zlínského kraje: Charakteristika správního obvodu ORP Uherský Brod*. Uherský Brod, 2016.
- [22] Okolní obce. *Uherský Brod* [online]. b.r. [cit. 2017-04-16]. Dostupné z: <https://www.ub.cz/pages.aspx?rp=5&id=41&expandMenu=16>
- [23] Historie města Uherský Brod. *Uherský Brod* [online]. b.r. [cit. 2017-04-16]. Dostupné z: <http://ub.cz/info/historie-mesta?&expandMenu=16>
- [24] Bezpečnostní rada města a ORP Uherský Brod. *Uherský Brod* [online]. 2015 [cit. 2017-04-16]. Dostupné z: <https://www.ub.cz/dokumenty/slozky/Krizove-situace/soubor/Bezpecnostni-rada-mesta>
- [25] *Krizový plán ORP Uherský Brod: Schvalovatel ORP Uherský Brod - starosta*. Zlín: Hasičský záchranný sbor Zlínského kraje, 2016.
- [26] Povodňový plán SO Uherský Brod. *SO ORP Uherský Brod: Povodňový plán města Uherský Brod* [online]. 2017 [cit. 2017-04-16]. Dostupné z: <https://www.edpp.cz/povodnovy-plan/orpuhersky-brod/>
- [27] BURÁŇOVÁ, Jana. *Koncept prevence kriminality města Uherský Brod* [online]. Město Uherský Brod, 2013 [cit. 2017-04-16]. Dostupné z: http://www.ub.cz/Public/docs/Ostatni/Bezpecnost/KPK_2013_14.pdf
- [28] Zasilání informací pomocí SMS zpráv. *Uherský Brod* [online]. 2014 [cit. 2017-04-16]. Dostupné z: <https://www.ub.cz/pages.aspx?rp=5&id=180&expandMenu=21>
- [29] *Obecně závazná vyhláška číslo 10/2012: Požární řád města Uherský Brod*. In: . Uherský Brod, 2012. Dostupné také z: <http://ub.cz/pages.aspx?rp=3.2&id=3483>
- [30] Historie sboru. *Sbor dobrovolných hasičů Uherský Brod* [online]. b.r. [cit. 2017-04-16]. Dostupné z: http://sdhuherskybrod.sweb.cz/Templates/historie_od_roku_2009.html
- [31] Zimní stadion. *Delfin Uherský Brod* [online]. b.r. [cit. 2017-04-16]. Dostupné z: <http://www.delfinub.cz/index.php/zimni-stadion/zimni-stadion>

- [32] Historie a současnost. *Pivovar Uherský Brod* [online]. b.r. [cit. 2017-04-16]. Dostupné z: <http://www.pivovar-uherskybrod.cz/historie-a-soucasnost>
- [33] Představení společnosti. *Raciola Uherský Brod* [online]. 2015 [cit. 2017-04-02]. Dostupné z: <http://raciola.cz/o-nas/predstaveni-spolecnosti/>
- [34] Firma RPG Recycling. *RPG Recycling s.r.o* [online]. 2015 [cit. 2017-04-02]. Dostupné z: <http://www.rpgrecycling.cz/>
- [35] Česká zbrojovka, o nás. *CZUB* [online]. b.r. [cit. 2017-04-16]. Dostupné z: <http://www.czub.cz/cz/#/>
- [36] Okolní obce. *Uherský Brod* [online]. b.r. [cit. 2017-04-16]. Dostupné z: <https://www.ub.cz/pages.aspx?rp=5&id=41&expandMenu=16>
- [37] KRÖMER, Antonín a Marek SMETANA. *Analýza vzniku mimořádných událostí v rámci havarijního plánování metodou expertních odhadů* [online]. Ostrava: Hasičský záchranný sbor Moravskoslezského kraje, 2002 [cit. 2017-04-17].
- [38] ŠEFČÍK, Vladimír. *Analýza rizik* [online]. Vyd. 1. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2009 [cit. 2017-05-07]. ISBN 978-80-7318-696-8.
- [39] Analýza pomocí kontrolního seznamu - CLA. *Management Mania* [online]. 2017 [cit. 2017-04-17]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/analyza-kontrolni-seznam-cla-checklist-analysis>
- [40] Nouzové přežití. *Hasičský záchranný sbor ČR* [online]. Praha, 2014 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/opatreni-pro-nouzove-preziti-558778.aspx>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

BR ORP	Bezpečnostní rada obce s rozšířenou působností
HOPKS	Hospodářská opatření pro krizové stavy
HZS	Hasičský záchranný sbor
IZS	Integrovaný záchranný systém
JSDH	Jednotka sboru dobrovolných hasičů
JSVV	Jednotný systém varování a vyrozumění
KS	Krizová situace
KŠ ORP	Krizový štáb obce s rozšířenou působností
MKDS	Městský kamerový dohlížecí systém
MU	Mimořádná událost
ORP	Obec s rozšířenou působností
SDH	Sbor dobrovolných hasičů

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek č. 1 Stěžejní právní předpisy v oblasti ochrany obyvatelstva, [vlastní]	13
Obrázek č. 2 Opatření ochrany obyvatelstva, upraveno z [20].....	26
Obrázek č. 3 Město Uherský Brod, [vlastní]	37
Obrázek č. 4 SDH Uherský Brod, Iveco Eurocargo, zdroj: Tomáš Haloda	45
Obrázek č. 5 Alokace zimního stadionu, Pivovaru Janáček a Racioly Jehlička.....	51
Obrázek č. 6 Alokace čerpacích stanic ve městě Uherský Brod	52
Obrázek č. 7 Záplavové území při Q100 – Olšava	54

SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1 Krizové stavy	17
Tabulka č. 2 Procentuální vyčíslení plochy dle druhu	36
Tabulka č. 3 Bezpečnostní rada ORP a města Uherský Brod	39
Tabulka č. 4 Krizový štáb ORP Uherský Brod	40
Tabulka č. 5 Povodňová komise ORP Uherský Brod	42
Tabulka č. 6 Početní stav JSDH města Uherský Brod	44
Tabulka č. 7 Výčet nejzávažnějších mimořádných událostí ve městě Uherský Brod	46
Tabulka č. 8 Stupnice ukazatele pravděpodobnosti	56
Tabulka č. 9 Stupnice ukazatelů predikce a doby trvání	57
Tabulka č. 10 Stupnice ukazatelů ohrožení	57
Tabulka č. 11 Stupnice ukazatelů opatření	58
Tabulka č. 12 Dosazení hodnot ukazatelů pro město Uherský Brod	58
Tabulka č. 13 Výpočet míry rizika a procentuální vyjádření	60
Tabulka č. 14 Ukazatel pravděpodobnosti vzniku nebezpečí	63
Tabulka č. 15 Ukazatel následků ohrožení	64
Tabulka č. 16 Ukazatel názoru hodnotitelů	64
Tabulka č. 17 Dosazení hodnot ukazatelů do tabulky	65
Tabulka č. 18 Stupnice hodnocení rizika	66
Tabulka č. 19 Výpočet míry rizika	67

SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1 Vyhodnocení analýzy rizik metodou expertních odhadů	62
Graf č. 2 Znázornění procentuálního složení respondentů dle pohlaví	69
Graf č. 3 Znázornění procentuálního rozdělení respondentů dle věku	70
Graf č. 4 Znázornění procentuálního rozdělení stupně vzdělání	70
Graf č. 5 Procentuální znázornění odpovědí z otázky č. 4.....	71
Graf č. 6 Procentuální zastoupení mimořádných událostí podle respondentů.....	72
Graf č. 7 Procentuální znázornění odpovědí z otázky č. 6.....	72
Graf č. 8 Procentuální zastoupení prostředků sloužících k informování podle respondentů	73
Graf č. 9 Procentuální znázornění odpovědí z otázky č. 8.....	73
Graf č. 10 Procentuální znázornění odpovědí z otázky č. 9	74
Graf č. 11 Procentuální znázornění odpovědí z otázky č. 10	74
Graf č. 12 Procentuální znázornění odpovědí z otázky č. 11	75
Graf č. 13 Procentuální zastoupení evakuačních středisek podle respondentů	75
Graf č. 14 Procentuální zastoupení věcí, které by neměly chybět v evakuačním zavazadle	76
Graf č. 15 Procentuální znázornění odpovědí z otázky č. 14	76
Graf č. 16 Procentuální znázornění prostředků k ochraně dýchacích cest dle respondentů	77
Graf č. 17 Procentuální znázornění odpovědí z otázky č. 16	77
Graf č. 18 Procentuální znázornění odpovědí z otázky č. 17	78
Graf č. 19 Procentuální znázornění odpovědí z otázky č. 18	78
Graf č. 20 Procentuální znázornění forem zprostředkování informací.....	79

SEZNAM ROVNIC

(Rovnice 1)	60
(Rovnice 2)	66

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Dotazník.....	93
Příloha P II: Kategorie, početní stav a vybavení zřizovaných JSDH města Uherský Brod	95
Příloha P III: Přehled hrozeb a rizik z krizového plánu ORP Uherský Brod	96
Příloha P IV: Statistické údaje v oblasti kriminality.....	98

Příloha P I: Dotazník

Dotazník

UTB ve Zlíně

Fakulta logistiky a krizového řízení, studijní obor ochrana obyvatelstva

Vážení občané,

Jmenuji se Alžběta Záborská a jsem studentkou oboru Ochrana obyvatelstva na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně. Tímto bych Vás chtěla požádat o vyplnění krátkého dotazníku pro potřeby mé bakalářské práce, jejímž cílem je analyzovat rizika a hrozby ve městě Uherský Brod a zhodnotit úroveň informovanosti obyvatelstva o mimořádných událostech.

Vyplnění dotazníku je zcela anonymní, dobrovolné a nehonorané. Výsledky budou souhrnně zpracovány a na jejich základě bude navržen plán ke zlepšení současného stavu. Správnou odpověď prosím zakroužkujte. Otázky 1-3 jsou pouze informativní, u následujících oborových otázek je možné vícero správných odpovědí.

Děkuji Vám za spolupráci.

Alžběta Záborská, UTB ve Zlíně, FLKŘ

- 1. Pohlaví:**
 - a. Muž
 - b. Žena

- 2. Věková kategorie:**
 - a. Do 20 let
 - b. Od 21 - 40 let
 - c. Od 41 - 60 let
 - d. Nad 60 let

- 3. Stupeň vzdělání:**
 - a. Základní
 - b. Středoškolské s maturitou
 - c. Středoškolské s výučním listem
 - d. Vysokoškolské

- 4. Byli jste během svého studia informováni o tom, jak se chovat při mimořádné události?**
 - a. Ano (napíšte jak)
 - b. Ne

- 5. Napíšte, jaké možné mimořádné události nejpravděpodobněji hrozí ve vaší obci.**
- 6. Občan získává informace o ohrožení a připravených opatření zejména od:**
 - a. Obecní úřad, případně zaměstnavatel
 - b. Policie ČR
 - c. Hasičský záchranný sbor ČR

- 7. Které z těchto prostředků slouží k informování a varování obyvatelstva?**
 - a. Rozhlas
 - b. Elektronické sirény, rotační sirény, motorové sirény
 - c. Systém posílání SMS
 - d. Městský časopis

- 8. Zkouška sirén se provádí:**
 - a. Každou první středu v měsíci ve 12 hodin
 - b. Nepravidelně, podle potřeby
 - c. První den v každém měsíci v 11 hodin

- 9. Poznáte, kdy nejde o zkoušku sirén? Víte, co byste měli dělat?**
 - a. Poznám, kdy nejde o zkoušku sirén, ale vím, co mám dělat.
 - b. Poznám, kdy nejde o zkoušku sirén, ale nevím, co dělat.
 - c. Nepoznám, kdy nejde o zkoušku sirén, ale vím, co mám dělat.
 - d. Nepoznám, kdy nejde o zkoušku sirén a ani nevím, co dělat.

- 10. Jakou podobu má signál „Všeobecná výstraha“?**
- kolísavý tón sirény po dobu 140 vteřin
 - nepřerušovaný tón sirén po dobu 100 vteřin
 - přerušovaný tón po dobu 2 minut
 - nepoznám
- 11. Co uděláte, když uslyšíte varovný signál „Všeobecná výstraha“?**
- Neprodleně opustíte uzavřené prostory a vyhledáte pomoc
 - Neprodleně se ukryjete, uzavřete okna a dveře a pustíte televizi či rádio
 - Neprodleně se ukryjete, uzavřete okna a dveře a zatelefonujete na příslušná telefonní čísla (např. číslo 150,...)
- 12. Víte, kde má Vaše obec určené evakuační středisko pro případ, že je nutné se evakuovat?**
- Ano (napište kde)
 - Ne
- 13. Zakroužkujte věci, které by neměly chybět v evakuačním zavazadle.**
- Osobní doklady
 - Varná konvice
 - Nůž
 - Svítilna
 - Domácí mazlíček
 - Pánev
 - Užívané léky
 - Knihy, hračky
- 14. Jaké prostředky se používají před účinky nebezpečných látek?**
- Pomůcky individuální ochrany, které jsou dostupné pouze na stanici hasičů
 - Prostředky improvizované ochrany běžně dostupné v každé domácnosti
 - Igelitové a alobalové fólie
- 15. Čím byste si chránili dýchací cesty v případě zamoření nebezpečnou chemickou látkou? Uveďte 1 příklad.**
- 16. Při hrozbě úniku nebezpečné látky do ovzduší je třeba místnost, kde se ukrýváte, upravit takto:**
- Uzavřít okna, dveře, vypnout větrací zařízení
 - Uzavřít okna, dveře, vypnout větrací zařízení, utěsnit všechny otvory (i klíčové dírky)
 - Uzavřít okna, dveře, vypnout větrací zařízení, utěsnit rámy oken a dveří, utěsnit všechny otvory (i klíčové dírky a vývody klimatizace)
- 17. K utěsnění otvorů pod dveřmi se využívají:**
- lepicí pásy, namočené kusy látky nebo vlastní oblečení
 - Igelitové sáčky a alobalové fólie
 - Nemusí se utěsnit
- 18. Uvítal/a byste zprostředkování informací se stručným shrnutím této problematiky?**
- Ano
 - Ne
- 19. Jakou formou byste uvítal/a zprostředkování informací týkajících se této problematiky?**

[Zdroj: vlastní]

Příloha P II: Kategorie, početní stav a vybavení zřizovaných JSDH města Uherský Brod

Příloha číslo 1 k obecně závazné vyhlášce číslo 18/2012

Kategorie, početní stav a vybavení zřizovaných jednotek sboru dobrovolných hasičů města:

JSDH Uherský Brod, kategorie JPO V, počet členů 16

Požární technika a věcné prostředky PO	Počet ks
CAS ⁶ 24/3500/M2R (CAS 25 RTHP)	1
DA ⁷ 8 L1Z (DA 12 AVIA)	1
motorová pila Husqvarna	1
protipovodňové stěny JU-ZA, 10 m	2
plovoucí motorové čerpadlo 12	1
PPS ⁸ 8 motorová stříkačka	1
kalové čerpadlo	1

JSDH Těšov, kategorie JPO V, počet členů 27

Požární technika a věcné prostředky PO	Počet ks
CAS 32/6000/600/S3R (CAS 32 T148)	1
DA Avia A20	1
PPS 12 (motorová stříkačka)	2
plovoucí motorové čerpadlo 8	1
motorová pila Still	1
přívěs na vodu	1

JSDH Havříce, kategorie JPO V, počet členů 15

Požární technika a věcné prostředky PO	Počet ks
DA 8 L1Z (DA 12 Avia 30)	1
PPS 8 (požární stříkačka)	1
plovoucí čerpadlo PH 1200 GSV	1

Zdroj: [29]

Příloha P III: Přehled hrozeb a rizik z krizového plánu ORP Uherský Brod

Druh rizika	Zdroj rizika	Zasažené obyvatelstvo	Ohrožené území	Pozn.
Únik nebezpečných látek (požár, výbuch, průmyslová havárie)	Zimní stadion	4 000 osob	Uherský Brod	amoniak 6 t
	Pivovar Uherský Brod, a.s.	2 000 osob	Uherský Brod	amoniak 1,5 t
	Raciola, s.r.o.	2 000 osob	Uherský Brod	amoniak 1,5 t
	Zeveta a.s.	15 000 osob	Bojkovice	224/2015 Sb. - "B"
	RPG Recycling, s.r.o.	15 000 osob	Uherský Brod	požár velkého rozsahu
Povodeň přirozená	Řeka Olšava a její přítoky	10 000 osob	Bojkovice, Pitín, Záhorovice, Nezdenice, Šumice, Uherský Brod, Drslavice, Hradčovice, Veletiny	Uherský Brod: Q ₂₀ – 730 osob Q ₅₀ – 1400 osob Q ₁₀₀ – 1840osob
Povodeň zvláštní	VD Bojkovice, VD Luhačovice, VD Ludkovice	20 000 osob	Bojkovice, Záhorovice, Nezdenice, Šumice, Uherský Brod, Drslavice, Hradčovice, Veletiny	
Pandemie Epizootie Epidemie	Uherský Brod Újezdec Králov Prakšice Dolní Němčí Horní Němčí	dle veterinárního opatření	Ochranné pásmo - do 3 km Pásmo dozoru - 10 km viz Karta pandemie chřipky	31 000 ks 32 000 ks 78 000 ks 32 000 ks 25 000 ks 25 000 ks
	BSE - chovy skotu	dle veterinárního opatření	Uherský Brod, Bojkovice, Březová, Dolní Němčí, Horní Němčí, Prakšice, Komňa,	Přehled velkochovů ZLK

			Bystřice p./L., Bánov, Suchá Loz, Nivnice, Rudice, Vlčnov, Pitín, Šumice, Korytná, Starý Hrozenkov	
	Prasečí chřipka	dle veterinárního opatření	Březová	
Živelní pohromy	Sněhové kalamity a námrazy	40 000 osob	všechny obce	
	Povětrnostní jevy - vichřice	10 000 osob	všechny obce	
Živelní pohromy (sesuvy půdy)	Vápenice	1 000 osob	Vápenice	
	Bystřice pod Lopeníkem		Bystřice pod Lopeníkem	
	Strání		Strání	
	Starý Hrozenkov		Starý Hrozenkov	
	Březová		Březová	
	Žitková		Žitková	
	Rudice		Rudice	
Havárie v silniční dopravě	I/50 - Uherský Brod - Starý Hrozenkov - SR		přílehlé obce	
	I/54 - Slavkov - Strání		přílehlé obce	
Havárie v železniční dopravě	trať č. 341 - Brno - Uherský Brod - Bylnice		přílehlé obce	
	Staré Město - Uherský Brod - Luhačovice		přílehlé obce	
Ostatní	Lesní požáry - blesk, nedbalost	10 000 osob	Bojkovice, Veletiny, Korytná, Strání, Březová, Lopeník, Vápenice, Vyškovec	

Zdroj: [25]

Příloha P IV: Statistické údaje v oblasti kriminality

Statistika přečinů a zločinů přijaté v roce 2012

Přečiny a zločiny přijaté na OOP v období 1.1.-31.12. spáchané v kú města Uh. Brod					
<i>rok</i>	<i>násilí</i>	<i>mravnost</i>	<i>majetek</i>	<i>ostatní</i>	<i>celkem</i>
2010	9	0	153	71	233
2011	33	0	175	61	269
2012	19	1	182	61	263

Zdroj: [27]

Statistika věku pachatelů přečinů a zločinů v roce 2012

pachatelé přečinů a zločinů přijatých na OOP v období 1.1.-31.12 spáchané v kú města Uh. Brod				
<i>rok</i>	<i>0 - 14 let</i>	<i>15 - 17 let</i>	<i>18 a více let</i>	<i>recidiva</i>
2010	2	7	112	42
2011	0	5	138	44
2012	1	6	118	37

Zdroj: [27]

Statistika obětí přečinů a zločinů v roce 2012

oběti přečinů a zločinů přijatých na OOP v období 1.1.-31.12 spáchané v kú města Uh. Brod			
<i>rok</i>	<i>věk 0 – 18 let</i>	<i>ženy</i>	<i>osoby starší 65 let</i>
2010	3	74	6
2011	4	80	5
2012	3	72	5

Zdroj: [27]